

NCE

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana
i el seu entorn
Informe trimestral

Número 86
Juliol de 2015

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Coneixement**

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Número 86. Juliol de 2015

ISSN: 2013-3480

© **Generalitat de Catalunya. Departament
d'Economia i Coneixement**

Aquesta obra està subjecta a una llicència Creative Commons del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General de Política i Promoció Econòmica

Rambla de Catalunya, 19-21

08007 Barcelona

<http://economia.gencat.cat>

Maquetació

Montserrat Romagosa Huguet

Redacció

Direcció General de Política i Promoció Econòmica,

amb la col·laboració de la Direcció General de Política

Financera, Assegurances i Tresor, i de la Direcció General

d'Anàlisi i Seguiment de les Finances Públiques

Data de tancament: 24 de juliol de 2015

Disseny gràfic

Enric Jardí

Índex de continguts

Els trets més destacats	4
1. L'entorn de l'economia catalana	5
2. El producte interior brut	13
3. El comerç exterior	20
4. El mercat de treball	25
5. L'evolució dels preus i dels salaris	33
5.1. L'evolució dels preus	33
5.2. L'evolució dels costos laborals i dels salaris	39
6. El sector financer	44
6.1. Les entitats de dipòsit	44
6.2. El mercat de valors	48
7. El sector públic	54
8. Recull d'indicadors	63
Requadre. La protecció social a Catalunya	67

Els trets més destacats

- Les previsions de l'economia mundial es revisen lleugerament a la baixa. L'acord amb Grècia calma els mercats i les tensions a l'entorn de l'euro.
- L'economia catalana continua avançant (un 0,9 % intertrimestral el segon trimestre) però amb un ritme més pausat que el trimestre anterior. La taxa de creixement interanual se situa en un 3%, gràcies a la millora de la indústria, la construcció i el sector de serveis.
- Les exportacions de béns s'acceleren (creixen un 5,6 % fins al maig) i les importacions s'alenteixen (creixen un 4,2 %). El turisme estranger continua a l'alça (augmenta un 4,4 % fins al juny).
- L'afiliació a la Seguretat Social augmenta un 3,4 % interanual el juny i la taxa d'atur (19,1 % el segon trimestre) és la més baixa en gairebé quatre anys.
- La inflació augmenta, però es manté moderada (0,3 % el juny); tanmateix, el preu dels aliments creixen un 2,3 %.
- Els costos laborals disminueixen un 0,3 % el primer trimestre, però el cost salarial ordinari augmenta per primer cop després de dos anys de retrocés.
- Es consolida el creixement del flux de crèdit nou, la qual cosa estimula el consum i la inversió. El crèdit viu continua a la baixa, arran del desendeutament de l'economia.
- Després d'un segon trimestre negatiu, l'IBEX torna a créixer i acumula un 11,7 % de guanys des de principis d'any.
- La recaptació de la Generalitat augmenta un 31,6 % fins al juny, però la de l'Agència Espanyola d'Administració Tributària a Catalunya només augmenta un 2,1 % fins al maig, a causa de la reforma de l'IRPF.

1.

L'entorn de l'economia catalana

L'economia mundial creixerà un 3,3 % el 2015, una mica menys del que s'havia previst

Durant els darrers mesos l'economia mundial ha continuat avançant amb un ritme notable, tot i que han aparegut alguns riscos que han provocat que les previsions de creixement actuals siguin una mica inferiors a les de fa uns quants mesos. En les previsions de juliol, l'FMI estima que el PIB mundial creixerà un 3,3 % el 2015, 2 dècimes menys que el que preveia el mes d'abril. La revisió a la baixa d'aquestes projeccions s'explica, en gran part, per la contracció temporal que ha registrat l'economia dels EUA durant el primer trimestre del 2015 (entre altres motius, perquè ha caigut la inversió en el seu sector petrolier). El panorama econòmic internacional de les darreres setmanes també està marcat per les negociacions sobre el nou rescat grec (tot i que, de moment, sembla que els efectes sobre la confiança dels mercats són limitats) i per la forta inestabilitat dels mercats financers xinesos. A més, el preu del petroli continua registrant valors baixos (tot i que són una mica més alts que els de principis del 2015, que es van situar en mínims). Tots aquests factors comporten riscos per a l'escenari internacional i podrien afeblir el ritme de creixement d'engany. De tota manera, l'FMI preveu que, de cara al 2016, la situació millorarà i el creixement global s'accelerarà fins a un 3,8 %.

Les economies avançades creixeran un 2,1 % el 2015, una mica més que l'any passat, mentre que les emergents creixeran un 4,2 %, el ritme més baix en cinc anys

Les projeccions per a les economies avançades ara són menys optimistes que fa uns quants mesos. En tot cas, l'FMI preveu un creixement d'un 2,1 % el 2015, més gran que el que es va registrar l'any passat (d'un 1,8 %). El to positiu de les economies avançades es basa en la millora de la confiança, de la solidesa de la demanda i de les condicions financeres, així com en el preu baix del petroli i el to menys restrictiu de la política fiscal. No obstant això, arran de les dilatades negociacions amb Grècia que han tingut lloc durant les darreres setmanes, els tipus d'interès a llarg termini s'han orientat a l'alça i les primes de risc del deute públic de la zona euro han augmentat, si bé aquests efectes s'han anat esvaint, en gran part, després de l'acord assolit el juliol. Per mantenir el creixement són clau els papers

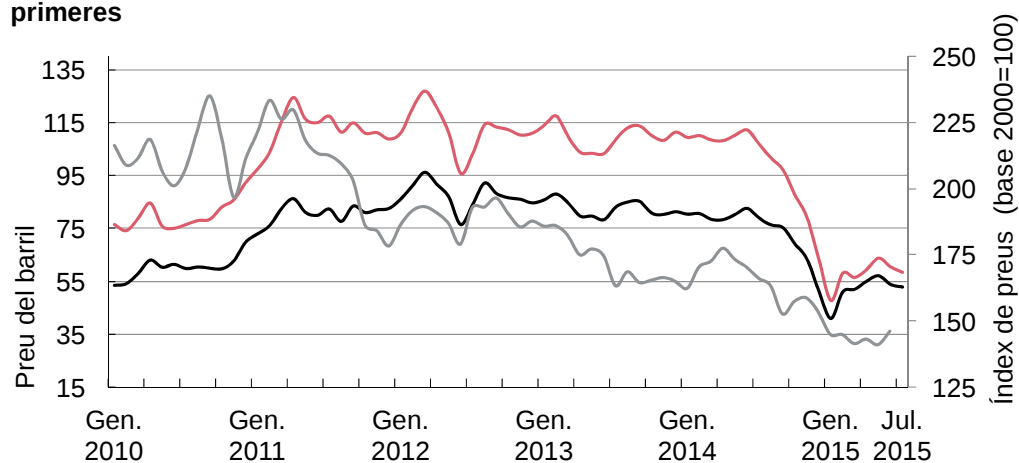
Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

	2014	Projeccions		Diferència amb les projeccions d'abril	
		2015	2016	2015	2016
Economia mundial	3,4	3,3	3,8	-0,2	0,0
Economies avançades	1,8	2,1	2,4	-0,3	0,0
Estats Units	2,4	2,5	3,0	-0,6	-0,1
Japó	-0,1	0,8	1,2	-0,2	0,0
Regne Unit	2,9	2,4	2,2	-0,3	-0,1
Zona euro	0,8	1,5	1,7	0,0	0,1
Alemanya	1,6	1,6	1,7	0,0	0,0
França	0,2	1,2	1,5	0,0	0,0
Itàlia	-0,4	0,7	1,2	0,2	0,1
Espanya	1,4	3,1	2,5	0,6	0,5
Economies emergents i en desenvolupament	4,6	4,2	4,7	-0,1	0,0
Xina	7,4	6,8	6,3	0,0	0,0
Índia	7,3	7,5	7,5	0,0	0,0
Rússia	0,6	-3,4	0,2	0,4	1,3
Amèrica llatina	1,3	0,5	1,7	-0,4	-0,3
Àfrica subsahariana	5,0	4,4	5,1	-0,1	0,0
Orient Mitjà, nord d'Àfrica i Pakistan	2,7	2,6	3,8	-0,3	0,0

Font: *World Economic Outlook Update*, FMI (juliol del 2015).

Evolució del preu del barril de Brent i del preu de les matèries primeres

— Dòlars per barril (eix esquerre)

— Euros per barril (eix esquerre)

— Índex de preus de matèries primeres no energètiques en dòlars (eix dret)

*La darrera dada correspon al preu mitjà de l'1 al 16 de juliol del 2015.

Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

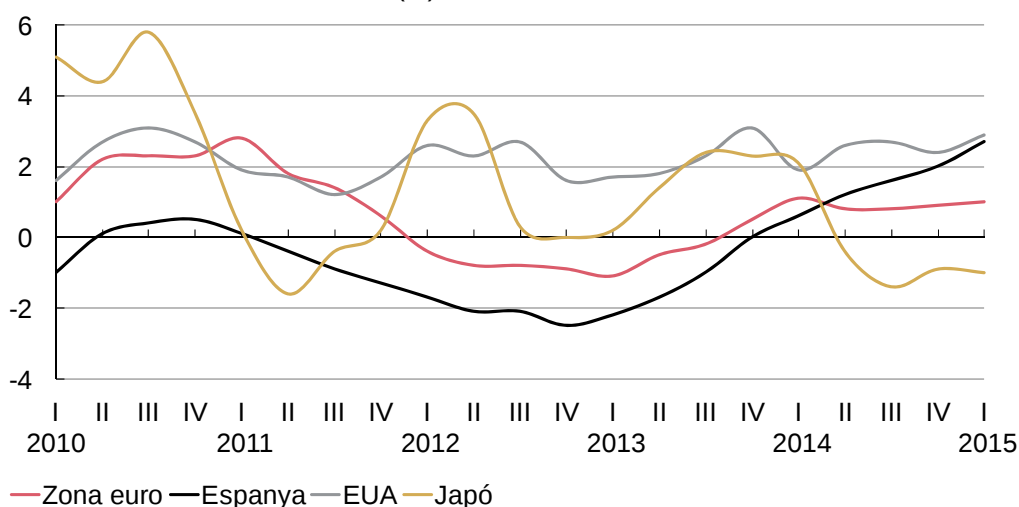
expansius del Banc Central Europeu (BCE) i la Reserva Federal nord-americana, que ha anunciat que, a curt termini, mantindrà els tipus d'interès en valors mínims. Pel que fa a la política fiscal, en general l'estratègia dels països avançats se centra en la correcció del dèficit públic, però l'FMI recomana que els països amb espai fiscal (com ara Alemanya) apliquin polítiques fiscals més expansives, que incrementin la despesa en infraestructures.

D'altra banda, es preveu que les economies emergents avançaran un 4,2 % el 2015. Tot i que aquest creixement és molt notable, és el més baix des de l'any 2009. Aquesta desacceleració està relacionada amb el canvi del model de creixement de la Xina, que tendeix a ser menys dinàmic. Al mateix temps, l'augment de la volatilitat financera ha comportat una certa restricció de les condicions de finançament d'aquesta regió i la disminució de l'afluència de capitals en alguns països emergents. A més, la caiguda dels preus de les matèries primeres ha perjudicat especialment els països emergents exportadors d'aquests productes (com Rússia o l'Amèrica llatina). De cara al 2016, es pronostica que les economies emergents milloraran lleugerament, ja que el seu creixement s'accelerarà fins a un 4,7 %.

S'espera que el creixement dels EUA serà força sòlid el 2015, d'un 2,5 %, tot i que els resultats desfavorables del primer trimestre de l'any han fet que es rebaixés la previsió del mes d'abril

La previsió de creixement de l'economia dels EUA corresponent al 2015 s'ha revisat a la baixa, arran de l'estancament del PIB que va tenir lloc el primer trimestre de l'any. La dada desfavorable de principis d'any s'explica per motius força transitoris, com factors meteorològics i

Creixement interanual del PIB (%)

Font: Eurostat, INE i Bureau of Economic Analysis.

vagues, tot i que també hi han influït els mals resultats del sector petroler (que s'ha vist perjudicat pel preu baix del cru) i la debilitat del sector exterior (atesa l'apreciació del dòlar). De tota manera, en termes interanuals l'economia dels EUA continua mostrant un augment notable, d'un 2,9 %, el primer trimestre. Per tant, la situació és relativament favorable: el creixement es basa en la fortalesa del consum privat i en un mercat laboral que presenta una taxa d'atur en mínims. L'FMI estima que, per al conjunt del 2015, el creixement dels EUA serà d'un 2,5 % (en la previsió anterior, del mes d'abril, era d'un 3,1 %). De cara al 2016 s'espera un repunt del creixement, que pujarà fins a un 3 %. No obstant això, la feblesa que recentment han mostrat alguns indicadors (la producció, per exemple) alenteix el creixement i, des del gener, l'índex de gestors de compres (*purchasing managers index*) s'ha reduït fins al nivell més baix.

L'economia japonesa, que manté una evolució poc dinàmica, tan sols creixerà un 0,8 % el 2015

Els darrers mesos l'economia japonesa s'ha mostrat poc dinàmica, de manera que el PIB ha mantingut una tendència de disminució interanual (ha baixat un 1 % interanual el primer trimestre del 2015). El consum privat i la inversió privada han experimentat un retrocés significatiu, mentre que la demanda externa mostra un comportament més positiu, afavorida pels preus baixos del petroli i per la depreciació del ien. L'FMI preveu que l'economia japonesa creixerà un 0,8 % el 2015 i un 1,2 % 2016, gràcies a l'impuls de les exportacions.

Episodis de volatilitat financera en l'economia xinesa

A la Xina, el canvi cap a un model de creixement econòmic més sostenible (però a la vegada menys dinàmic) ha generat incertesa en els mercats financers, que han viscut greus episodis d'inestabilitat a partir de mitjan juny. Els inversors han mostrat desconfiança en els valors xinesos i els índexs borsaris han arribat a registrar les caigudes més pronunciades des de la crisi financera del 2009. Les autoritats econòmiques han posat en marxa diverses mesures per aturar la volatilitat: accions per augmentar la liquiditat en els mercats, posada en marxa d'un pla de compres de títols de petites i mitjanes empreses, prohibició de reduir la participació de grans accionistes durant els sis mesos vinents i investigació de pràctiques especuladores en vendes a curt termini. De moment, la dinàmica econòmica es manté i, de fet, el creixement del PIB del segon trimestre (d'un 7 % interanual) ha superat les expectatives, però no es descarta que la inestabilitat financera acabi afectant negativament l'economia real de la Xina. En

aquest sentit, l'FMI ha mantingut les previsions de creixement de l'economia xinesa, que estima que seran d'un 6,8 % el 2015 i d'un 6,3 % el 2016. Al mateix temps, aquest organisme pronostica que el conjunt d'economies emergents asiàtiques creixerà un 6,6 % el 2015 i un 6,4 % el 2016.

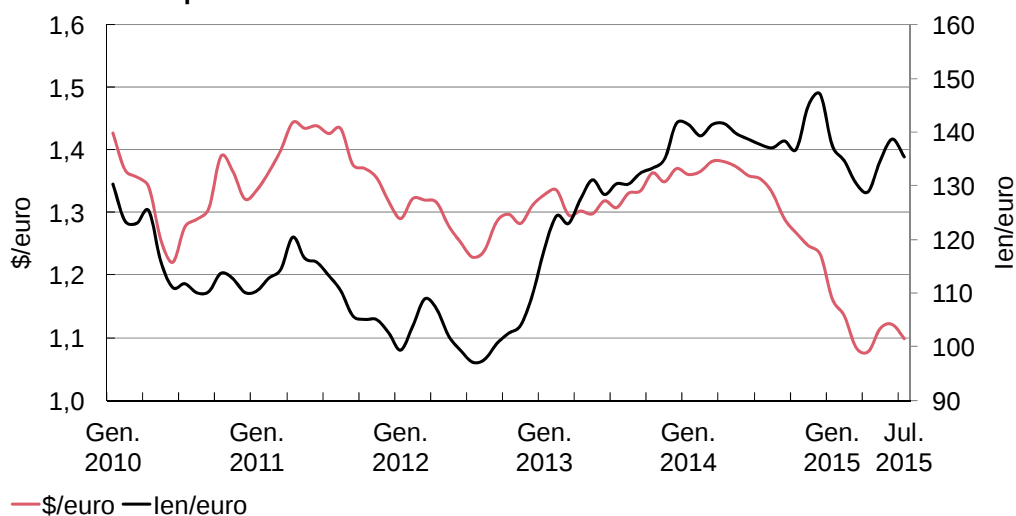
Les perspectives més desfavorables recauen en l'Amèrica llatina, Rússia i altres països exportadors de matèries primeres

Els darrers mesos l'evolució econòmica de l'Amèrica llatina ha estat decebedora. Aquesta regió, que majoritàriament és exportadora de matèries primeres, s'ha ressentit dels baixos preus d'aquests productes i s'ha vist perjudicada per l'empitjorament de les condicions financeres. L'FMI estima que aquesta àrea tan sols creixerà un 0,5 % el 2015 i un 1,7 % l'any vinent. En particular, destaca l'evolució negativa del Brasil, que ha entrat en recessió. Enguany el PIB brasiler disminuirà un 1,5 %, amb un mercat laboral notablement deteriorat i unes taxes d'inflació superiors al 8 %. Així i tot, s'espera que el 2016 la situació millorarà lleugerament i que el creixement econòmic se situarà en un 0,7 %.

El 2015 l'economia de la zona euro creixerà moderadament (un 1,5 %), si no hi ha cap efecte derivat de les tensions amb Grècia

L'evolució econòmica de la zona euro es mostra moderadament millor que el 2014, especialment gràcies als efectes positius que el programa de compres de deute públic i privat del BCE ha tingut sobre les condicions de finançament. Al mateix temps, la depreciació de l'euro i

Evolució del tipus de canvi de l'euro

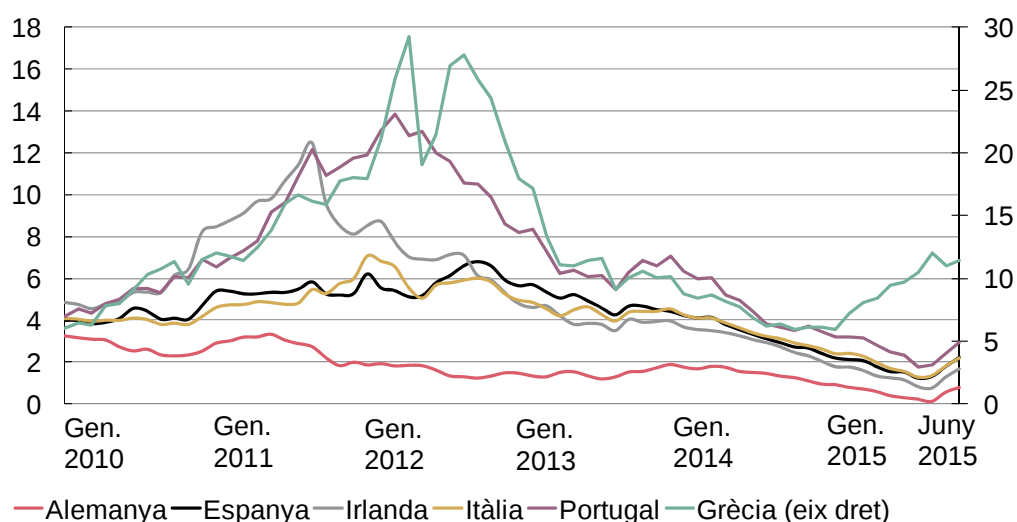

*La darrera dada correspon al tipus de canvi mitjà de l'1 al 23 de juliol del 2015.
Font: BCE.

la baixa cotització del cru han afavorit un augment del superàvit exterior. L'FMI ha mantingut la seva previsió de creixement de la zona euro per al 2015, que xifra en un modest un 1,5 %, i preveu que el 2016 el creixement se situarà en un 1,7 %. Alguns indicadors recents, com l'índex de gestors de compres, es mantenen en valors força positius, la qual cosa confirma aquest escenari de creixement lleugerament superior. No obstant això, encara és d'hora per saber si la incertesa generada en les negociacions del nou rescat de Grècia ha repercutit negativament en l'economia de la zona euro. Cal recordar que a finals de juny va expirar el segon programa de rescat grec sense acord amb les institucions creditores. Posteriorment, el Govern grec va sotmetre a referèndum la proposta rebuda i va posar en marxa mesures de control de capitals. De moment, els efectes sobre els mercats financers han estat limitats: els índexs borsaris s'han mantingut relativament estables i les primes de risc s'han incrementat moderadament. Finalment, a mitjan juliol el Govern grec ha arribat a un acord amb els creditors, la qual cosa ha contribuït a relaxar la situació. Així i tot, encara queda molt camí per recórrer en la gestió de la crisi grega, i les tensions que se'n deriven poden deteriorar les expectatives econòmiques, especialment en el cas dels països de la UEM més endeutats i econòmicament més vulnerables.

Pel que fa a les economies més grans de la UEM, l'alemanya creixerà un 1,6 % el 2015 i un 1,7 % el 2016. L'FMI preveu que l'economia francesa augmentarà un 1,2 % enguany i un 1,5 % l'any vinent. Després de diversos anys de creixement negatiu, l'economia italiana creixerà un 0,7 % el 2015 i un 1,2 % el 2016. Fora de la zona euro, el Regne Unit, que mostra un creixement robust, superarà el 2 % els anys 2015 i 2016.

Evolució del rendiment del deute públic a 10 anys (%)

*La darrera dada correspon al tipus de canvi mitjà de l'1 al 23 de juliol del 2015.

Font: BCE.

L'FMI revisa a l'alça les previsions de creixement de l'economia espanyola, que situa en un 3,1 % el 2015 i en un 2,5 % el 2016

L'evolució de l'economia espanyola continua superant les expectatives, de manera que la majoria d'organismes han revisat a l'alça les seves previsions. L'FMI pronostica que el 2015 creixerà un 3,1 %, 6 dècimes més que en la previsió de l'abril. Tanmateix, es preveu que aquest creixement es desaccelerarà una mica (fins a un 2,5 %) el 2016. El mes de juliol el Govern espanyol ha actualitzat el quadre macroeconòmic, en el qual preveu que el PIB creixerà un 3,3 % el 2015 (previsió més optimista que la de l'FMI) i un 3 % el 2016. D'altra banda, el Banc d'Espanya estima que el segon trimestre del 2015 l'economia espanyola s'ha accelerat, amb un increment intertrimestral d'un 1 %, que supera l'augment del 0,9 % que es va produir el primer trimestre. Les condicions financeres favorables i la millora de la confiança afavoreixen l'expansió de la inversió empresarial i el creixement robust del consum privat, que també s'ha vist afavorit per la forta creació d'ocupació. No obstant això, el Banc d'Espanya apunta una evolució menys dinàmica durant la segona meitat del 2015 i el 2016, ja que s'esgotaran els impactes positius de la reducció del preu del petroli i de la depreciació de l'euro. Per sectors econòmics, cal destacar l'evolució positiva de la indústria, dels serveis (amb creixements sòlids de l'índex de producció industrial i l'indicador d'activitat de serveis) i del sector

Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

(% de variació anual, excepte si s'indica el contrari)

	2014	Projeccions	
		2015	2016
PIB (% de variació real)	1,4	3,3	3,0
Demanda interna ¹	2,2	3,2	2,9
Despesa del consum final privat ²	2,4	3,4	3,0
Despesa del consum de les administracions públiques	0,1	0,1	0,3
Formació bruta de capital	3,4	6,4	5,6
Demanda externa ¹	-0,8	0,0	0,1
Exportació de béns i serveis	4,2	5,5	6,0
Importació de béns i serveis	7,6	6,0	6,4
Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament respecte a la resta del món (% del PIB)	1,0	1,5	1,6
Deflactor del consum privat	-0,1	-0,1	1,1
Ocupació laboral ³	1,2	3,0	3,0
Taxa d'atur (% de la població activa)	24,4	22,0	19,7

¹ Contribució al creixement del PIB.

² Inclou llars i institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

³ Ocupació equivalent a jornada plena.

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat (juliol del 2015).

turístic. La construcció també es continua recuperant, si bé la major part del creixement de la compravenda d'habitatge se circumscriu als habitatges de segona mà.

Pel que fa a les previsions del Govern espanyol per components de demanda, s'espera que el consum creixi significativament (un 3,4 %) i que l'expansió de la formació bruta de capital s'accentuï, gràcies a la inversió empresarial i a la millora gradual del mercat de l'habitatge. La demanda externa tindrà una aportació nul·la al creixement, perquè, tot i que es preveu un creixement fort de les exportacions, les importacions avançaran amb un ritme més intens. Respecte al mercat de treball, el Govern espanyol preveu que l'ocupació creixerà molt notablement (un 3 % tant el 2015 com el 2016), la qual cosa provocarà una reducció gradual de la taxa d'atur, que se situarà en un 19,7 % el 2016.

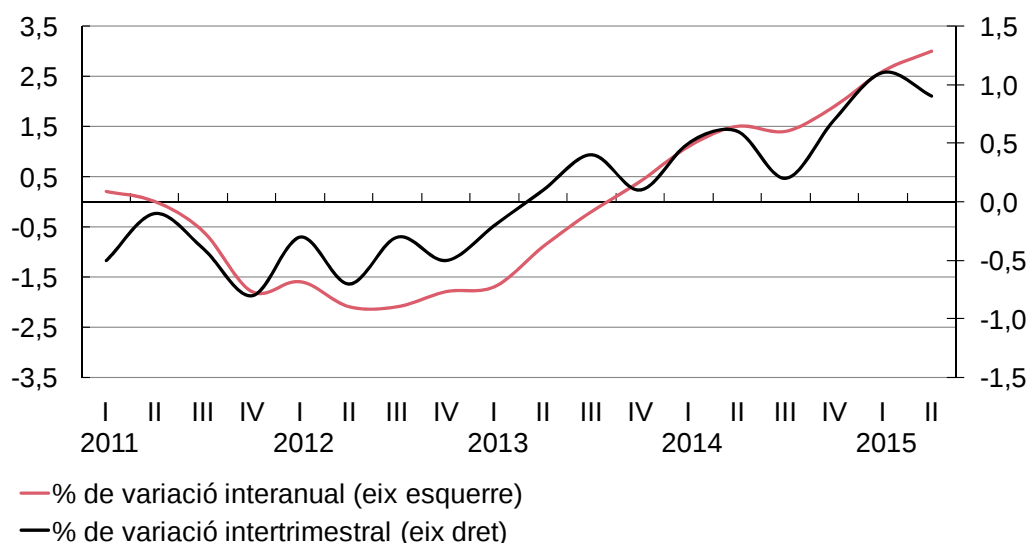
2.

El producte interior brut

L'economia manté un fort ritme de creixement el segon trimestre del 2015, d'un 0,9 % intertrimestral

Durant el segon trimestre d'enguany, l'economia ha mantingut un fort impuls, com mostra l'avanç de dades que elaboren conjuntament l'Idescat i el Departament d'Economia i Coneixement. El resultat d'aquest avanç estima un creixement del PIB del 0,9 % intertrimestral i una variació interanual d'un 3 %. La taxa intertrimestral presenta un lleuger alentiment des del creixement excepcional del primer trimestre (1,1 %), però es manté en la trajectòria de fort creixement que caracteritza aquesta fase de recuperació, tal com també reflecteixen les previsions per al conjunt del 2015, que el Departament d'Economia i Coneixement situa en un 3,2 %.

Evolució del PIB a Catalunya

Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

La demanda interna continua fent de motor d'aquesta fase expansiva, si bé és probable que, a diferència del trimestre anterior, també hi col·labori el sector exterior, gràcies al bon ritme de les exportacions i a la contenció del ritme de creixement de les importacions. D'altra banda, els indicadors de clima i confiança empresarial posen de manifest que les expectatives de les empreses i la marxa del negoci continuen sent favorables, la qual cosa presenta un panorama favorable al creixement. Així i tot, la gran incertesa que ha creat la crisi grega s'ha reflectit en els principals indicadors de confiança de la Unió

Europea (UE). De moment, però, els indicadors avançats, com l'índex de gestors de compres, no mostren signes que, globalment, l'economia europea se n'hagi ressentit gaire. Mentrestant, els baixos preus del petroli i la depreciació de l'euro han continuat impulsant l'economia, al mateix temps que la política expansiva del BCE ha obert els canals del crèdit financer, factor clau per al consum i a la inversió. Al seu torn, el mercat laboral es manté molt actiu, segons mostra el creixement del nombre de persones afiliades a la Seguretat Social.

Producte interior brut a Catalunya

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari (% de variació interanual)

	2014			2015	
	2014	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre ¹	2n trimestre ²
Agricultura	1,0	-1,6	-1,7	-1,1	-0,1
Indústria	1,5	0,1	0,4	1,2	1,4
Construcció	-1,6	-0,7	2,9	4,8	5,5
Serveis	1,8	2,0	2,4	2,9	3,2
PIB pm	1,5	1,4	1,9	2,6	3,0

¹ Dades revisades el 24 de juliol del 2015

² Dades d'avanç.

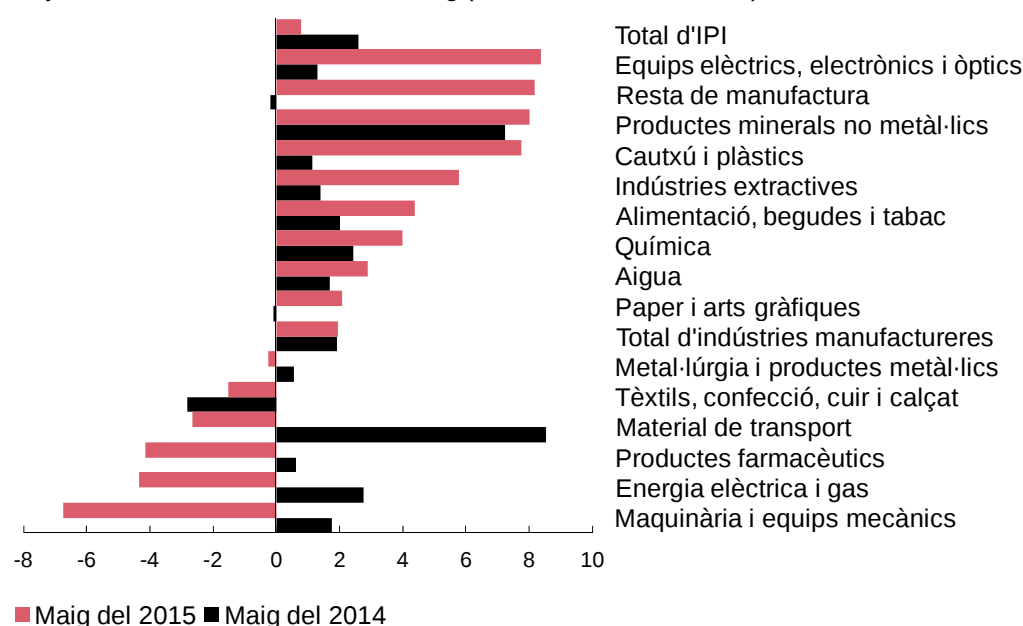
Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

El sector industrial mostra un gran dinamisme

La indústria va recuperant la producció perduda durant la crisi, gràcies al creixement que experimenta l'activitat des del 2013. Segons l'estimació d'avanç del segon trimestre del 2015, el valor afegit brut

Evolució de la producció industrial

Mitjana mòbil de 12 mesos fins al maig (% de variació interanual)

Font: Idescat i INE.

(VAB) del sector ha augmentat un 1,4 %, la qual cosa representa una millora respecte dels resultats del trimestre anterior (1,2 %). No obstant això, hi ha dinàmiques força diferents per branques. En termes de mitjana mòbil anual (amb dades fins al mes de maig), la taxa interanual posa de manifest que les branques que creixen més són les d'equips elèctrics, electrònics i òptics, de productes minerals no metàl·lics i de cautxú i plàstics. En canvi, disminueix la producció en les branques de maquinària i equips mecànics, d'energia elèctrica i gas i de productes farmacèutics. De tota manera, la branca que mostra valors més distants dels d'un any abans és la de producció de material de transport, que ha passat de créixer un 8,5 % a disminuir un 2,7 %.

Milloren els resultats del sector de la construcció, que creix un 5,5 % el segon trimestre

Segons l'estimació d'avanç de resultats, el segon trimestre del 2015 el sector de la construcció ha crescut un 5,5 % interanual. Amb aquest trimestre, ja en fa tres que l'activitat d'aquest sector millora i, a més, ho fa amb un ritme significatiu. Així i tot, cal tenir present que la crisi va deixar els nivells d'activitat en mínims. El canvi de tendència de les principals magnituds del subsector de l'habitatge es va començar a manifestar durant el 2013, quan es va frenar el ritme de baixada de preus de l'habitatge nou (tot i que els preus van continuar caient fins al 2014). La tendència d'augment del nombre de visats de direcció d'obres d'habitatges nous que es va iniciar l'any 2014 s'ha mantingut durant els primers mesos del 2015. Al seu torn, la millora relativa de l'evolució de la licitació oficial que va tenir lloc durant el 2014 ha revitalitzat l'obra pública.

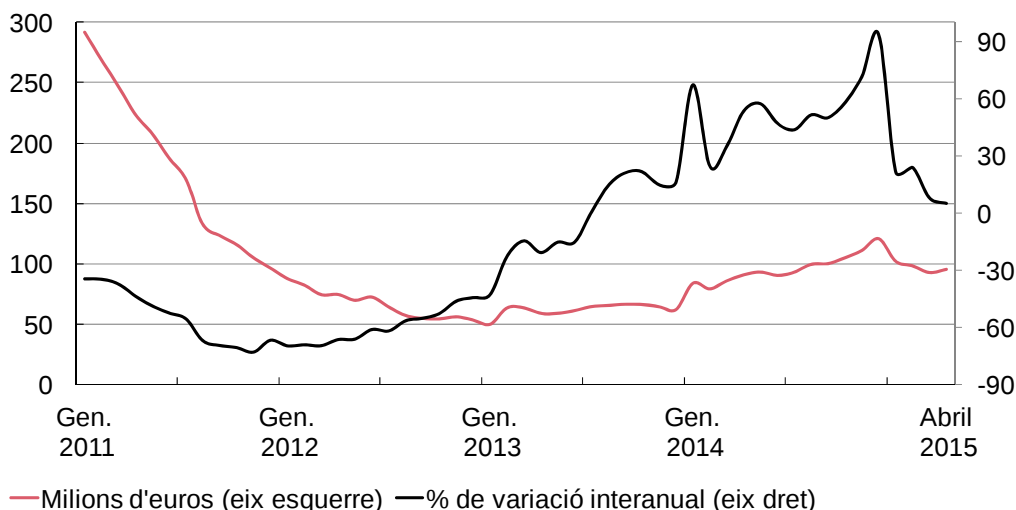
Projectes visats pels col·legis d'arquitectes tècnics

(nombre d'habitatges nous)

	Nombre	% de variació interanual
2006	125.506	15,0
2007	84.842	-32,4
2008	26.452	-68,8
2009	11.554	-56,3
2010	9.537	-17,5
2011	6.437	-32,5
2012	3.938	-38,8
2013	2.401	-39,0
2014	3.635	51,4
2015 (fins a abril)	1.589	58,7

Font: Ministeri de Foment.

Evolució de la licitació oficial (mitjana mòbil de 12 mesos)

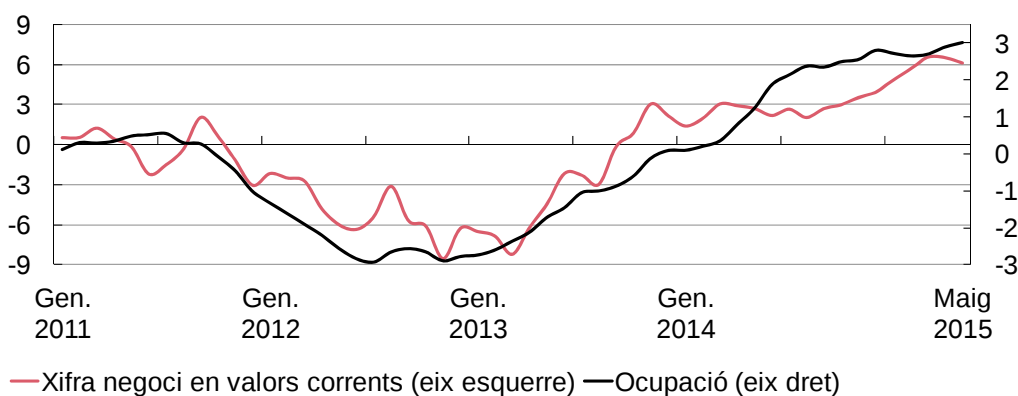

Font: Ministeri de Foment.

El segon trimestre del 2015 el sector de serveis creix un 3,2 % interanual

L'empenta de la demanda interna continua impulsant l'activitat del sector de serveis, de manera que el VAB del segon trimestre creix un 3,2 %, és a dir, 3 dècimes més que el trimestre anterior. Les activitats de mercat presenten una dinàmica a l'alça, tal com mostra l'evolució de la xifra de negoci d'aquest sector (amb dades fins al mes de maig). En el sector de serveis el primer semestre de l'any l'afiliació a la Seguretat Social ha augmentat un 3,9 % en mitjana mensual, amb una dinàmica especialment activa en els serveis a les empreses i els serveis turístics. Ara bé, aquestes dades contrasten amb les que aporta l'EPA, atès que segons aquesta font l'ocupació del sector de serveis creix un 0,5 % el

Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis (variació interanual de la mitjana mòbil de tres mesos)

Font: INE.

primer trimestre i un 0,1 % el segon. Val a dir, però, que la resta d'indicadors, entre els quals hi ha l'enquesta d'activitats de mercat del sector, que elabora l'INE, mostren un creixement de l'ocupació força més alt.

Fins al juny, el nombre de turistes estrangers que visiten Catalunya s'incrementa un 4,4 %

Els indicadors de turisme continuen sent molt positius: el turisme estranger creix un 4,4 % interanual durant la primera meitat de l'any, i la seva despesa (fins al mes de maig), un 8,2 %. El total de pernoctacions hoteleres augmenta un 3 %, amb un creixement especialment important del turisme estatal (el resident i el de la resta d'Espanya).

Indicadors del sector turístic (gener-juny del 2015)

(% de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Turisme estranger		
Nombre de turistes	4,4	4,2
Despesa turística total (maig 2015)	8,2	8,4
Pernoctacions hoteleres		
Turisme total	3,0	3,3
Turisme estatal	9,5	6,5
Turisme estranger	0,2	1,6

Font: IET i INE.

La demanda interna es manté ferma i la demanda exterior millora

Les dades de la comptabilitat trimestral de l'Idescat mostren el fort impuls de la demanda interna, especialment el quart trimestre del 2014 i el primer del 2015. Els indicadors disponibles, que encara són molt parcials, apunten que el segon trimestre no ha canviat significativament el protagonisme de la demanda interna en el creixement del PIB, però la seva aportació intertrimestral probablement ha estat una mica inferior i, en paral·lel, l'aportació de la demanda pot ser que presenti una millora, atès l'alentiment que presenten les importacions de béns.

Des del primer trimestre del 2014 la despesa en consum de les llars presenta creixements positius, que es van accelerar fins a un 3,3 % interanual el quart trimestre del 2014 (el mateix creixement obtingut el primer trimestre del 2015). Aquest augment s'explica, en part, per la forta caiguda del consum acumulada durant la crisi, especialment de

béns de consum durador. La reactivació del consum s'ha produït gràcies a la millora de l'ocupació laboral i de la confiança dels consumidors, així com per la confluència de factors com els baixos tipus d'interès, la disminució del preu del petroli, l'increment de la capacitat d'accés al crèdit i l'augment de la riquesa financera. No obstant això, aquest impuls inicial és previsible que vagi perdent força i, de fet, indicadors com les vendes del comerç al detall sembla que ja n'apunten un lleu alentiment durant el segon trimestre. També altres indicadors, com la matriculació de vehicles de turisme, se situen per sota del primer trimestre, tot i que continuen creixent amb un ritme molt elevat.

El 2014 la formació bruta de capital també va fer un salt endavant molt important, després de les davallades prèvies acumulades. El creixement de la inversió es va concentrar en els béns d'equipament (que van augmentar un 10 %) i bàsicament va tenir lloc els primers trimestres del 2014; posteriorment, es va anar moderant fins al 3,2 % del primer trimestre d'enguany. Per la seva banda, la formació bruta de capital en construcció ha experimentat l'evolució inversa, i els seus resultats han anat millorant: se'n va alentir el retrocés fins que el primer trimestre del 2015 va començar a créixer, amb uns resultats que aniran a l'alça el segon trimestre, tal com assenyalen els indicadors contemporanis d'activitat del sector així com els indicadors avançats.

Evolució del PIB a Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2014	2014		2015
	Mitjana anual	Segon trimestre	Tercer trimestre	Quart trimestre
PIB pm	1,5	1,5	1,4	1,9
Demanda interna	2,6	2,8	2,3	2,8
Despesa en consum de les llars	2,5	2,0	2,4	3,3
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	1,2	1,4	1,8	1,1
Formació bruta de capital ²	4,3	6,3	2,5	2,6
Béns d'equipament i altres actius	10,0	14,2	6,1	4,3
Construcció	-3,6	-4,1	-2,6	-0,9
Saldo exterior ^{3, 4}	-0,8	-0,9	-0,7	-0,5
Saldo amb l'estranger ⁴	-0,9	-1,1	-1,3	0,2
Exportacions de béns i serveis	4,2	2,6	3,6	4,9
Importacions de béns i serveis	8,1	6,7	8,8	5,5

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁴ Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

Pel que fa a la demanda exterior, el primer trimestre del 2015 les exportacions de béns i serveis a l'estranger van presentar els millors creixements des del 2011; tanmateix, l'aportació del saldo comercial amb l'estranger va ser negativa (d'una dècima), a causa de l'acceleració que van experimentar les importacions. Però, gràcies a l'aportació positiva dels intercanvis amb la resta de comunitats autònomes, la contribució del conjunt del saldo exterior va ser neutra. En relació amb l'evolució recent, les dades dels intercanvis comercials de béns amb l'estranger que hi ha disponibles mostren que fins al maig s'ha produït una lleugera millora del saldo comercial.

Indicadors de demanda (% de variació interanual)

	Comerç al detall	Matriculació		Crèdit al sector privat*
		Turismes	Vehicles de càrrega	
2014				
1r trimestre	1,5	17,2	25,8	-4,5
2n trimestre	1,4	20,6	23,9	-4,1
3r trimestre	1,3	8,6	27,4	-4,5
4t trimestre	4,1	26,0	27,7	-7,6
2015				
1r trimestre	4,0	36,5	48,4	-6,6
2n trimestre	3,1	21,7	39,3	–

* Concedit per les entitats de dipòsit.

Font: INE, Banc d'Espanya i Direcció General de Trànsit.

3.

El comerç exterior

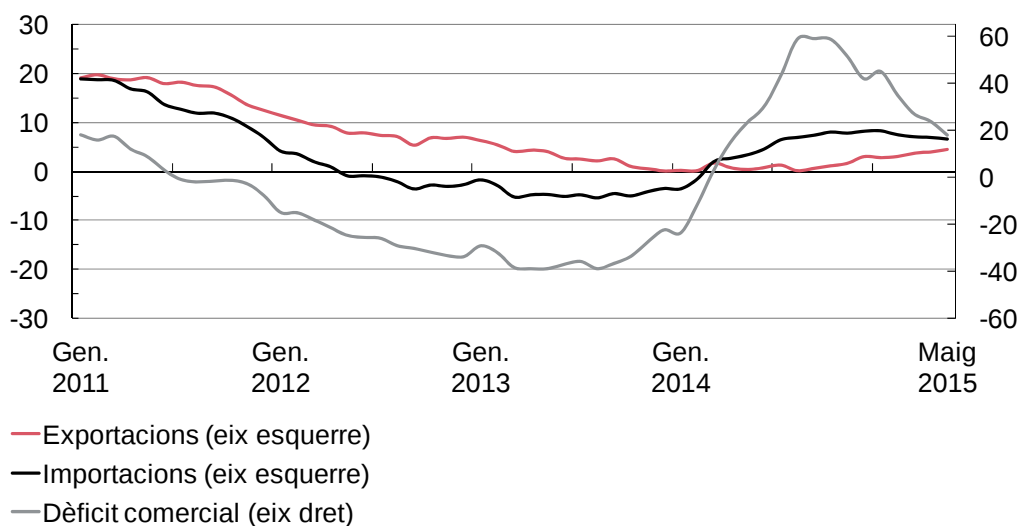
Les exportacions de béns augmenten un 5,6 % fins al maig, i les importacions, un 4,2 %

Després de créixer un 3,1 % (en termes corrents) l'any 2014, els cinc primers mesos del 2015 les exportacions es tornen a accelerar i augmenten un 5,6 %. En aquest període les importacions han crescut un 4,2 %, menys que en el conjunt del 2014 (8,2 %). Com a conseqüència, el dèficit comercial de Catalunya amb l'estranger s'ha reduït els primers mesos del 2015, després del fort creixement de l'any anterior.

Si es pren com a referència l'evolució dels preus de les exportacions i les importacions de l'economia espanyola (fins al maig del 2015, un 1,0 % i un -1,1 %, respectivament), el volum de les exportacions catalanes se situa en un 4,6 %, i el de les importacions, en un 5,3 %.

Evolució del comerç de béns amb l'estranger

(mitjana mòbil de 12 mesos, % de variació interanual)

Nota: dades en valors corrents.

Font: Idescat i Agència Tributària (AEAT).

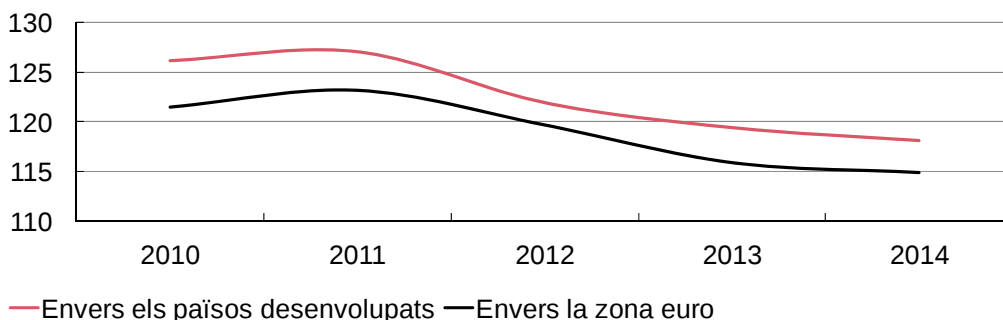
La competitivitat de costos millora lleument

La competitivitat —valorada en termes de costos laborals unitaris (amb dades a escala estatal) i tipus de canvi— ha millorat lleument durant el primer trimestre del 2015. En el conjunt de l'any 2014 també s'hi

observa una millora lleu. Respecte a la zona euro, els costos laborals unitaris de les manufactures han disminuït 2 punts en termes relatius. Respecte al conjunt dels països desenvolupats, els costos laborals unitaris també han disminuït 2 punts i, al mateix temps, l'aportació del component nominal ha estat favorable, gràcies a la depreciació del valor de l'euro enfront del dòlar.

Índexs de competitivitat segons costos laborals unitaris

en manufactura i tipus de canvi (dades de l'economia espanyola; índex 1999 = 100)

Nota: L'increment de l'índex indica pèrdua de competitivitat.
Font: Banc d'Espanya.

Les exportacions a la UE augmenten més que les destinades a la resta dels mercats

El 2014 les exportacions catalanes cap als països de la UE van ser les més expansives (amb un creixement del 6,3 %), la qual cosa va permetre que el total de les exportacions creixés un 3,1 %. Els cinc primers mesos del 2015 les exportacions a la UE han mantingut una taxa de creixement alta (6,4 %), superior a la taxa de les exportacions a la resta del món (4,1 %).

La dinàmica geogràfica de les exportacions mostra diferències importants dintre de la UE. Així, els primers mesos del 2015 les exportacions a França, el principal client de Catalunya a la UE, han caigut un 1,6 % i el creixement de les exportacions a Alemanya s'ha alentit. En canvi, les exportacions al Regne Unit i a Itàlia han crescut un 17,1 % i un 15,0 %, respectivament. Com l'any 2014, el 2015 les exportacions de Catalunya a la resta d'Europa registren valors negatius, com a conseqüència de la forta disminució de la demanda de països com Suïssa, Rússia i Turquia. Fora d'Europa, els cinc primers mesos del 2015 les exportacions cap als EUA han registrat un fort impuls i han crescut per sobre del 26,0 %, gràcies a la depreciació de l'euro. També les exportacions adreçades a l'Amèrica llatina mostren un canvi de tendència, atès que han crescut amb força. Cal subratllar el gran increment que experimenten les exportacions al continent asiàtic (l'Orient Mitjà inclòs), on destaca el Japó (28,1 %). Finalment, els socis

comercials de la riba sud del Mediterrani han reduït les compres a Catalunya. Aquest és el cas, per exemple, d'Algèria (-10,1 %), que disposa de menys ingressos arran de la caiguda del preu dels carburants.

Exportacions de béns per àrees i països

(valors corrents, % de variació interanual)

	2014	Gener-maig del 2015
Unió Europea	6,3	6,4
França	0,3	-1,6
Alemanya	6,0	3,2
Itàlia	6,1	15,0
Portugal	13,1	10,9
Regne Unit	14,5	17,1
Resta d'Europa	-15,9	-8,8
Suïssa	-15,2	-4,5
Amèrica del Nord	5,9	26,0
EUA	7,0	26,4
Amèrica llatina	-1,9	11,3
Àsia (sense Orient Mitjà)	4,3	16,7
Japó	19,6	28,1
Xina	-6,4	19,4
Orient Mitjà	11,1	20,2
Àfrica	5,2	-7,4
Argèlia	3,1	-10,1
Marroc	3,1	-2,6
Resta del món	-9,2	-12,8
Total	3,1	5,6

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Els principals sectors que impulsen les exportacions són l'automoció i el sector alimentari

El principal sector exportador català, la indústria química, que suposa més d'una quarta part del total d'exportacions, ha reprès el creixement: un 3,3 % fins al mes de maig. Per la seva banda, les exportacions del sector de l'automòbil han crescut tant (un 14,3 %) que han superat les de béns d'equipament (que han caigut un 1,6 %), de manera que l'automoció s'ha convertit en el segon sector en volum d'exportació. També s'han incrementat amb taxes superiors al 10 % les exportacions de matèries primeres, les de productes energètics i les de béns de consum durador.

L'augment del volum d'exportació de béns que registra Catalunya (5,6 %) és superior al del conjunt de l'Estat (4,3 %). Les diferències més significatives es concentren en les exportacions de matèries primeres i productes energètics, que tenen un comportament negatiu en el conjunt d'Espanya.

Exportacions per sectors econòmics (gener-maig del 2015)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	9,0	8,2
Productes energètics	11,5	-24,4
Matèries primeres	28,4	2,4
Semimanufactures no químiques	1,9	2,1
Productes químics	3,3	7,0
Béns d'equipament	-1,6	1,0
Automoció	14,3	18,4
Béns de consum durador	16,9	12,3
Manufactures de consum	7,5	8,8
Altres	-31,8	-16,0
Total	5,6	4,3

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

El creixement de la demanda interna i la producció industrial continuen incrementant les importacions

El fort creixement de les importacions que va tenir lloc el 2014 s'ha moderat lleugerament durant els cinc primers mesos del 2015: fins a un 4,2 % a Catalunya i un 3,0 % a Espanya, en part per la forta

Importacions per sectors econòmics (gener-maig del 2015)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	4,7	7,7
Productes energètics	-29,5	-31,5
Matèries primeres	9,7	4,0
Semimanufactures no químiques	8,7	6,8
Productes químics	3,5	10,4
Béns d'equipament	8,4	16,4
Automoció	16,5	17,4
Béns de consum durador	13,6	16,2
Manufactures de consum	15,8	14,5
Altres	35,7	52,5
Total	4,2	3,0

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

contracció del valor de les importacions energètiques. La resta d'agrupacions considerades registren creixements. En aquest sentit, l'augment més notori correspon al sector de l'automòbil (16,5 %) i a les manufactures de consum (15,8 %), indicadors de la recuperació del consum de les llars. També creix molt el sector de béns de consum durador (13,6 %). A Espanya, les importacions de béns de consum durador creixen un 16,2 %, i les de béns d'equipament, un 16,4 %. Però el que destaca més en el conjunt de l'Estat són les importacions del sector automobilístic, que augmenten un 17,4 %.

4.

El mercat de treball

L'afiliació a la Seguretat Social creix amb un ritme elevat, d'un 3,4 % interanual, però no tant com el primer trimestre del 2015

El mercat laboral català ha continuat mostrant una evolució positiva els darrers mesos. La font estadística que presenta una evolució més favorable és l'afiliació a la Seguretat Social: el nombre d'afiliats creix un 3,4 % interanual, segons la dada del mes de juny. En termes absoluts, des de juny del 2014 el nombre d'afiliats ha augmentat en 101.978 persones. Tot i que aquest creixement és significatiu, és una mica menys dinàmic que el que es va registrar el primer trimestre del 2015 (un 3,7 % interanual). En el conjunt de l'Estat l'afiliació també mostra un dinamisme notable, atès que s'incrementa un 3,1 % interanual el mes de juny, ritme una mica inferior al de Catalunya.

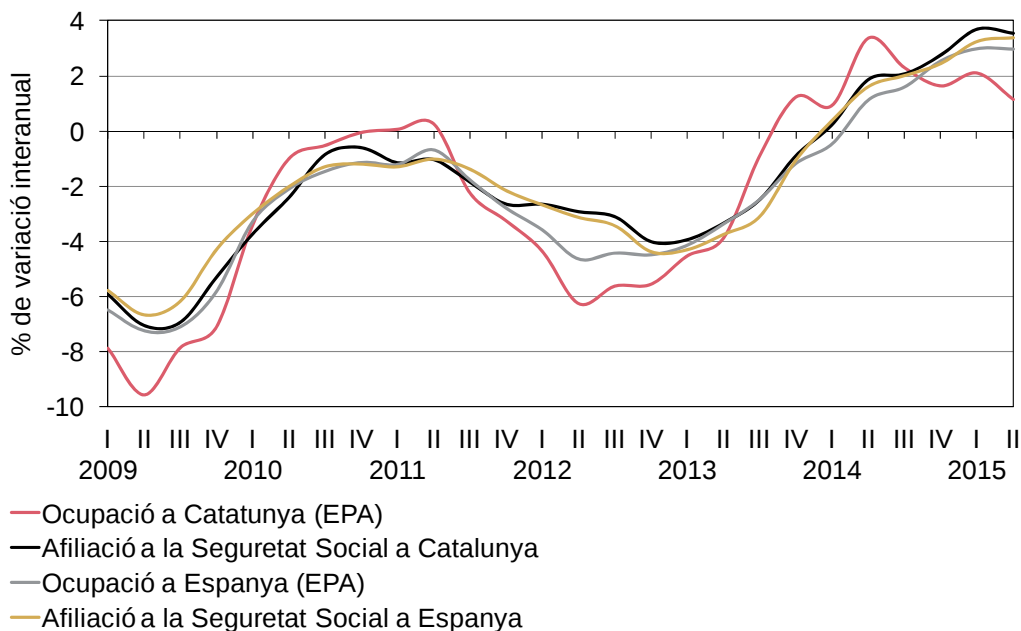
L'EPA del segon trimestre del 2015 presenta un creixement moderat de l'ocupació (1,2 % interanual), en gran part per l'excepcionalitat de les dades del mateix període del 2014

Segons l'Enquesta de població activa (EPA), l'economia catalana continua creant ocupació, però amb un ritme més feble que els trimestres anteriors: la població ocupada creix un 1,2 % interanual, l'avanç més petit des de principis del 2014. No obstant això, cal tenir en compte que aquest alentiment de l'ocupació que mostra l'EPA s'explica, en part, per un efecte de comparació. És a dir, el segon trimestre del 2014 l'ocupació va tenir un comportament molt bo, mentre que el segon trimestre d'aquest any no ho ha estat tant, tot i que ha estat força favorable. Això ha provocat la desacceleració de la taxa de creixement interanual. D'altra banda, amb aquest trimestre, a Catalunya l'ocupació ja acumula set trimestres seguits amb una variació interanual positiva.

En el conjunt de l'Estat l'ocupació manté un creixement fort, d'un 3 % interanual segons l'EPA del segon trimestre del 2015. Les dades d'ocupació, corregides d'estacionalitat i de l'efecte del calendari (només disponibles per a Espanya), confirmen l'expansió de l'ocupació, que creix un 1,1 %, l'increment més alt en gairebé deu anys. D'altra banda, l'EPA mostra un augment de l'ocupació més gran a Espanya

que a Catalunya, al contrari del que es desprèn de les dades d'afiliació a la Seguretat Social. Cal tenir en compte que, en general, hi ha més variabilitat en les dades de l'EPA de Catalunya que en les d'Espanya i, per tant, s'han d'utilitzar amb prudència.

Dinàmica de l'ocupació

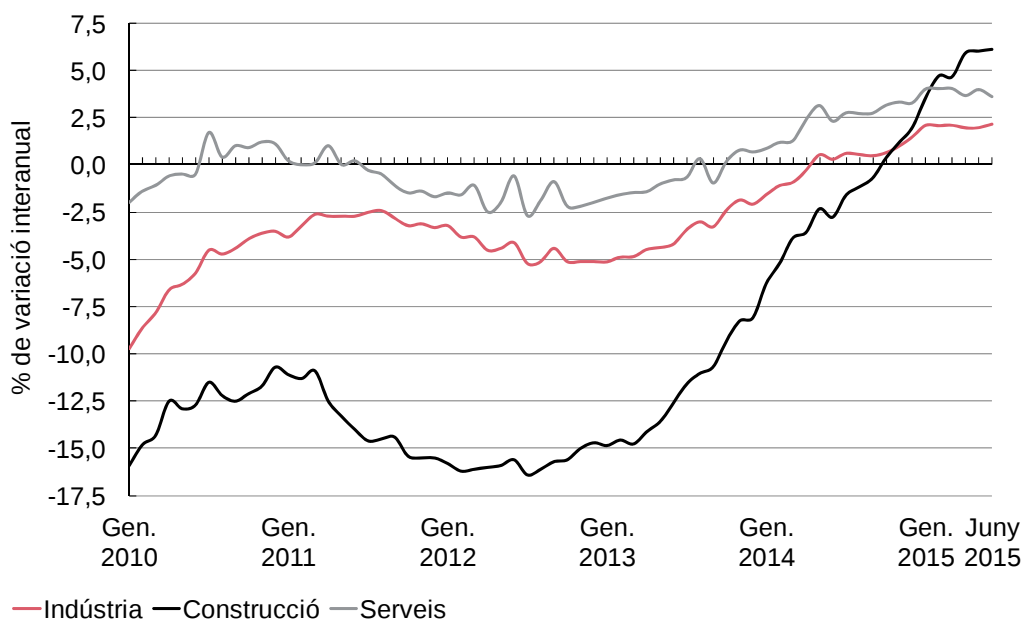
Font: Idescat, INE i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

L'afiliació creix de manera significativa en tots els grans sectors d'activitat i, en particular, en la construcció

Segons la informació sectorial de l'afiliació a la Seguretat Social, tots els grans sectors d'activitat generen ocupació en termes interanuals. Destaca la fortalesa de la construcció, que és el sector amb un creixement relatiu més intens, d'un 6,1 % interanual (segons la dada de juny). Tanmateix, s'ha de tenir present que la construcció va experimentar una pèrdua d'ocupació extremament intensa arran de la crisi i que actualment el nombre d'afiliats no arriba ni a un 60 % del que es va registrar l'any 2009. En el sector de serveis l'afiliació també augmenta amb un ritme notable (3,6 % interanual), però una mica més suau que el trimestre anterior. En la indústria, el primer semestre del 2015 l'afiliació ha registrat un increment interanual superior a un 2 % interanual. D'altra banda, les dades de l'EPA mostren una creixement considerable de l'ocupació en la indústria (4,2 % interanual) i en la construcció (4,1 %). En canvi, l'EPA detecta un augment gairebé nul de l'ocupació en els serveis, cosa que contrasta amb el creixement sòlid de l'afiliació en aquest sector i amb els resultats positius dels indicadors d'activitat dels serveis, la qual cosa torna a posar de manifest la variabilitat de les dades de l'EPA pel que fa a Catalunya.

Si s'analitza la informació detallada de l'afiliació per branques d'activitat, s'observa que la majoria d'activitats registren un creixement positiu de l'afiliació en termes interanuals. Respecte a la indústria, destaca el fort augment de l'afiliació en les branques d'alimentació, de fabricació de maquinària i equips, de reparació de maquinària, d'indústria farmacèutica i d'altres indústries manufactureres (que inclou indústries com les dels mobles). El sector de serveis registra una forta creació d'ocupació en branques com programació i consultoria informàtica, activitats administratives d'oficina, i serveis de menjar i begudes. Destaca, en particular, el creixement de l'epígraf *activitats relacionades amb l'ocupació* (superior al 15 % interanual), que inclou les persones que treballen per a empreses de treball temporal i que poden estar contractades en qualsevol altre sector d'activitat.

Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social a Catalunya per grans sectors

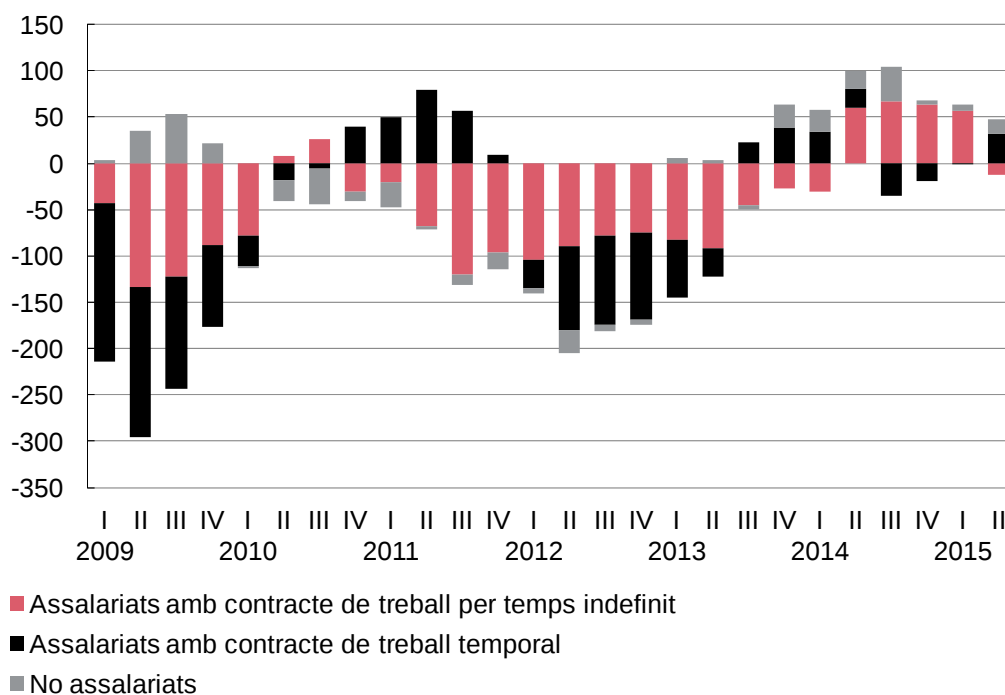
Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Fort creixement de l'ocupació temporal

Segons l'EPA, s'ha moderat l'avanç de l'ocupació assalariada (augmenta un 0,8 % interanual), mentre que s'accentua l'augment de l'ocupació per compte propi (3,2 %). L'afiliació al règim de treballadors autònoms també presenta un creixement notable, d'un 2,1 % interanual, però menys intens que mesos enrere i més suau que el que detecta l'EPA en el cas del treball per compte propi. D'altra banda, l'EPA del segon trimestre del 2015 mostra una forta expansió del nombre de treballadors amb contracte temporal, que creix més d'un 6 % interanual, després de retrocedir (en termes interanuals) durant alguns trimestres. Al mateix temps, l'ocupació indefinida ha disminuït una mica (baixa un 0,6 % interanual). Tot i que les dades d'Espanya

també apunten que el patró de l'ocupació temporal és més dinàmic que el de la indefinida, les dades de Catalunya s'han d'interpretar amb prudència, ja que impliquen un canvi de tendència substancial i la variabilitat de les dades és força gran. Si es considera el conjunt del semestre, el nombre de treballadors temporals s'ha incrementat un 3,3 % interanual i l'ocupació indefinida ha pujat un 1,1 %. Per tant, cal esperar els trimestres vinents per veure si es confirma aquesta tendència de temporalitat del mercat laboral català. D'altra banda, les dades de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) relatives als contractes registrats mostren que el nombre contractes indefinits que s'han signat durant la primera meitat del 2015 és un 16,2 % superior al del mateix període de l'any 2014. També s'ha incrementat el nombre de contractes temporals, un 13,2 % anual.

Variació interanual del nombre absolut d'ocupats

Font: Idescat.

Es modera la disminució de la població activa i la taxa d'activitat repunta fins a valors molt alts (79,4 %)

La població en edat de treballar (de 16 anys i més), que va disminuir de manera notable durant el període 2012-2014, els darrers trimestres presenta una caiguda molt més moderada (el segon trimestre tan sols baixa un 0,3 % interanual). L'evolució interanual de la població activa continua la tendència a la baixa que va començar a finals del 2011, però la disminució s'ha suavitzat molt: el segon trimestre del 2015 és d'un 0,2 %. La taxa d'activitat de 16 a 64 anys, que, tot i la crisi, s'ha mantingut en valors molt alts els últims anys, puja amb força el segon

trimestre del 2015 i se situa en un 79,4 %, prop del màxim històric. En definitiva, tant la població activa com la població en edat de treballar han baixat, però la proporció de població que es declara activa ha augmentat.

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2013	2014	Primer trimestre del 2015	Segons trimestre del 2015
Catalunya				
Població activa (% de variació interanual)	-1,3	-1,5	-0,5	-0,2
Població ocupada (% de variació interanual)	-2,0	2,1	2,1	1,2
Assalariats amb contracte de treball indefinit	-3,0	2,0	2,9	-0,6
Assalariats amb contracte de treball temporal	-1,7	0,0	-0,2	6,8
Població en atur	1,4	-13,4	-9,8	-5,7
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	79,1	79,0	78,7	79,4
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	60,7	62,9	62,9	64,1
Taxa d'atur (%)	23,1	20,3	20,0	19,1
Homes	23,7	20,6	19,9	18,2
Dones	22,4	20,0	20,2	20,1
Població de 16 a 24 anys	50,2	47,1	45,7	43,7
Taxa de temporalitat (%)	18,6	18,3	18,2	19,5
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	15,3	15,3	14,2	13,3
Espanya				
Població activa (% de variació interanual)	-1,1	-1,0	0,1	0,2
Població ocupada (% de variació interanual)	-2,8	1,2	3,0	3,0
Població en atur (% de variació interanual)	4,1	-7,3	-8,2	-8,4
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	75,3	75,3	75,3	75,7
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	55,6	56,8	57,3	58,7
Taxa d'atur (%)	26,1	24,4	23,8	22,4

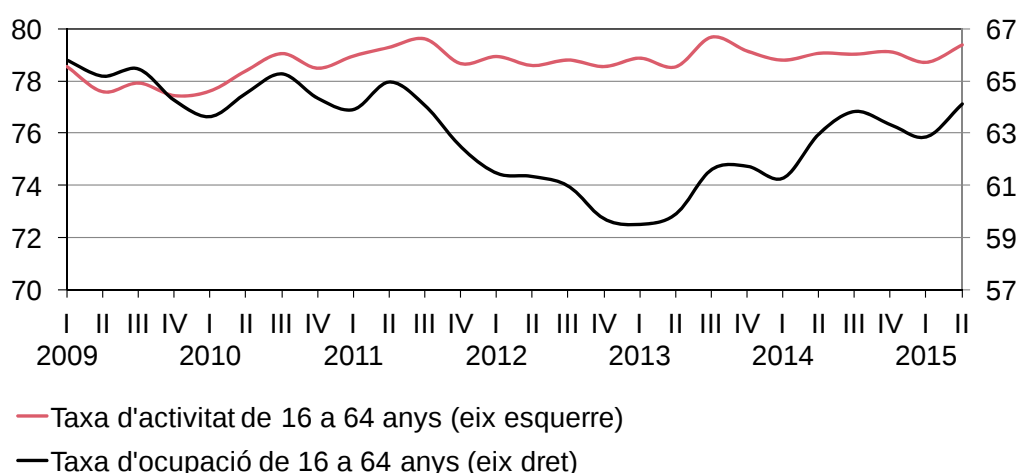
Font: Enquesta de població activa (EPA), de l'INE

La taxa d'ocupació de 16 a 64 anys puja fins a un 64,1 %, perquè millora l'ocupació en el grup d'homes

Paral·lelament, la taxa d'ocupació de 16 a 64 anys ha pujat fins a un 64,1 %, la taxa més alta en tres anys i mig. Cal recordar que en el conjunt del 2014 la taxa d'ocupació catalana ja va ser força pròxima a la de la zona euro: la població de 15 a 64 anys (que és el grup d'edat de

referència per a l'Eurostat) era d'un 61,9 % a Catalunya i d'un 63,9 % a la UEM. La millora de les dades catalanes que ha tingut lloc durant la primera meitat del 2015 suposa una taxa d'ocupació encara més similar a la de la UEM. D'altra banda, l'augment de la taxa d'ocupació s'explica exclusivament pel col·lectiu d'homes de 16 a 64 anys, ja que durant els darrers dotze mesos ha registrat un augment de 2,5 punts percentuals i s'ha situat en un 68,5 %; en canvi, en el cas de les dones, la taxa d'ocupació (d'un 59,8 %) fins i tot és una mica inferior a la del segon trimestre del 2014. Per grups d'edat, s'observa un increment de la taxa d'ocupació en la població de 55 a 64 anys (que puja fins a un 50,3 %), mentre que la taxa d'ocupació del grup de 16 a 24 anys (24,7%) resta estancada en el valor de fa un any.

Taxa d'activitat i taxa d'ocupació (de 16 a 64 anys)

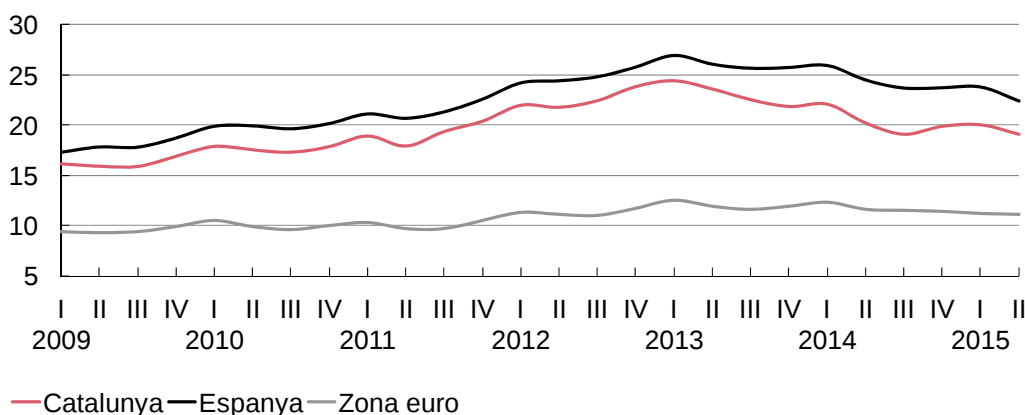
Font: Idescat i INE.

La taxa d'atur s'ha reduït fins a un 19,1%, un dels percentatges més baixos dels darrers quatre anys

La població en atur es continua reduint en termes interanuals (cau un 5,7 %), gràcies a la creació d'ocupació i a la lleu disminució de la població activa. Així i tot, la caiguda de la població en atur és menys intensa que els trimestres anteriors, segons l'EPA, a causa de l'alentiment de la creació d'ocupació. La taxa d'atur s'ha reduït fins a un 19,1 %, la taxa més baixa des del segon trimestre del 2011. Per gènere, destaca la disminució de la taxa d'atur masculina, que baixa fins a un 18,2 %. En canvi, la taxa d'atur femenina (20,1 %) no ha millorat en els darrers dotze mesos. Cal recordar que durant la crisi la taxa d'atur de les dones sistemàticament va ser més baixa que la dels homes, però a partir del 2015 aquesta situació s'ha invertit. D'altra banda, la taxa d'atur juvenil (de 16 a 24 anys) s'ha reduït fins a un 43,7 % el segon trimestre. No obstant això, continua en valors molt alts i, a més, la taxa d'ocupació d'aquest col·lectiu (24,7 %) gairebé no ha

millorat durant el darrer any. Per tant, la millora de la taxa d'atur juvenil es deriva d'una reducció de la taxa d'activitat, que el segon trimestre se situa en un 45,7 %, 2 punts percentuals menys que el segon trimestre del 2014. Les taxes d'atur de la població de 25 a 54 anys (16,8 %) i de la població de 55 a 64 anys (20,2 %) són molt inferiors a la taxa dels joves. També s'ha reduït la taxa d'atur de la població nascuda a l'estranger, encara que continua sent molt alta (30,4 %).

Evolució de la taxa d'atur (% d'aturats / població activa)

Nota: la darrera dada de la zona euro correspon a la mitjana d'abril i maig del 2015.
Font: Idescat, INE i Eurostat.

Un 42,1 % dels aturats cerca feina des de fa més de dos anys

La proporció d'atur de llarga durada (persones en atur que cerquen feina des de fa més d'un any) ha disminuït una mica el segon trimestre del 2015, però es manté en valors molt elevats (59,8 %). Al mateix temps, s'ha produït un increment en la proporció d'atur de molt llarga durada, que inclou les persones en atur que cerquen feina des de fa més de dos anys. Aquest percentatge ha arribat a un 42,1 % el segon trimestre del 2015, xifra que representa un nou màxim.

La taxa d'atur d'Espanya baixa fins a un 22,4 %, mentre que la de la UEM és d'un 11,1 %

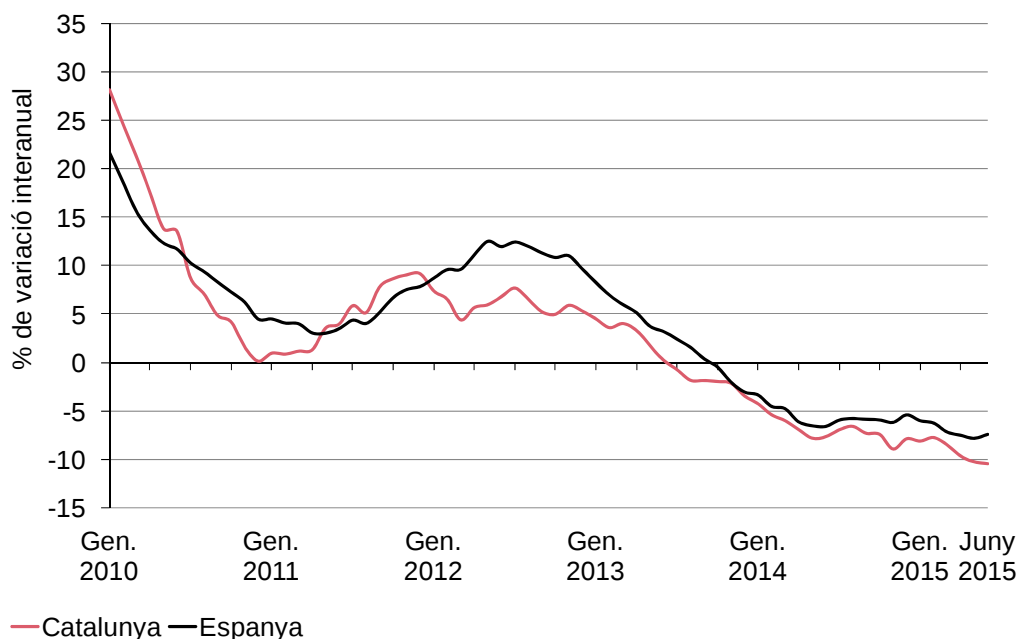
En el conjunt de l'Estat la població en atur es continua reduint, gràcies al fort creixement de l'ocupació (d'un 3 % interanual), mentre que la població activa creix lleugerament (un 0,2 % interanual). Cal recordar que a Espanya la població activa va reprendre el creixement interanual a principis del 2015 —després de dos anys de caiguda—, a diferència de Catalunya, on encara evoluciona a la baixa en termes interanuals. La taxa d'atur espanyola ha disminuït fins a un 22,4 %, la taxa més baixa

des del tercer trimestre del 2011, però la taxa d'atur de Catalunya (19,1 %) continua sent força inferior a la taxa mitjana estatal (3,3 punts percentuals més baixa). A la zona euro, la taxa d'atur (d'un 11,1 %, segons la dada de maig) ha baixat una mica, si bé sembla que es resisteix a baixar per sota de l'11 %. Les economies que presenten les taxes d'atur més elevades són Grècia (25,6 %, segons la dada d'abril) i Espanya (22,5 % el mes de maig). Les taxes d'atur més baixes dintre de la zona euro corresponen a Alemanya (4,7 %) i Luxemburg (5,7 %).

L'atur registrat disminueix amb un ritme d'un 10,4 % interanual

A Catalunya l'atur registrat ja acumula dos anys de caiguda interanual continuada. Els darrers dos mesos el ritme de reducció s'ha accentuat una mica i arriba a un 10,4 % interanual el mes de juny. Cal recordar que aquesta font d'informació només inclou les persones en atur que s'inscriuen voluntàriament a les oficines de les OTG. A Espanya, l'atur registrat també es redueix (baixa un 7,4 % interanual el mes de juny), però no tant com a Catalunya.

Evolució de l'atur registrat

Font: oficines de treball de la Generalitat i Servei Públic Estatal d'Ocupació.

5.

L'evolució dels preus i dels salaris

5.1. L'evolució dels preus

La inflació augmenta un 0,3 % interanual el juny del 2015

La inflació catalana, que va tocar fons a principis del 2015 (-0,9 % interanual el gener), ha recuperat les taxes positives i s'ha accelerat lleugerament (0,3 % interanual el juny, taxa encara molt moderada).

Evolució de l'IPC per grups de despesa (% de variació interanual)

	General	Aliments	Begudes, alcohol i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
Catalunya													
Mitjana del 2012	2,9	2,5	5,9	0,4	4,9	1,5	7,3	5,1	-3,4	1,1	6,6	1,5	2,7
Mitjana del 2013	1,7	0,0	6,1	0,2	1,7	1,7	5,1	-0,1	-4,3	1,3	10,5	0,9	2,7
Mitjana del 2014	0,1	0,1	1,2	0,2	1,7	-0,1	0,7	-1,1	-6,1	-0,7	0,9	0,5	1,6
Desembre del 2013	0,2	1,2	5,3	0,0	0,6	0,5	-4,2	0,6	-6,6	-0,9	0,7	0,3	1,0
Desembre del 2014	-0,7	0,2	0,0	0,3	0,4	-0,1	-0,1	-5,8	-5,7	-0,7	1,4	0,9	1,9
Abril del 2015	-0,3	1,4	1,3	0,3	-1,4	-0,3	-0,2	-3,3	-3,5	-1,0	1,3	0,5	1,8
Maig del 2015	0,1	2,1	1,4	0,5	-1,8	0,2	-0,1	-2,2	-1,9	-0,3	1,3	0,8	1,8
Juny del 2015	0,3	2,3	1,4	0,6	-0,5	0,4	-0,1	-2,8	-1,8	-0,4	1,3	1,3	1,8
Espanya													
Mitjana del 2012	2,4	2,3	5,9	0,3	5,1	0,9	3,5	4,8	-3,4	0,7	4,8	0,9	2,3
Mitjana del 2013	1,4	2,8	6,1	0,0	0,9	0,9	6,9	0,4	-4,2	0,7	8,1	0,5	2,1
Mitjana del 2014	-0,2	-0,3	1,4	0,1	1,3	-0,5	0,1	-0,9	-6,1	-1,4	1,8	0,5	1,0
Desembre del 2013	0,3	1,2	5,6	0,0	0,0	-0,2	0,0	1,0	-6,6	-1,2	1,9	0,2	0,3
Desembre del 2014	-1,0	-0,3	0,4	0,2	-0,2	-0,6	-0,2	-5,5	-5,7	-1,2	1,3	0,6	1,3
Abril del 2015	-0,6	0,4	1,5	0,1	-1,9	-0,5	0,0	-3,4	-3,5	-1,3	1,3	0,6	1,5
Maig del 2015	-0,2	1,3	1,6	0,4	-2,4	-0,3	0,0	-2,2	-1,9	-0,8	1,3	0,9	1,5
Juny del 2015	0,1	1,8	1,7	0,5	-0,9	-0,2	0,0	-2,8	-1,8	-0,8	1,2	1,0	1,5

Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

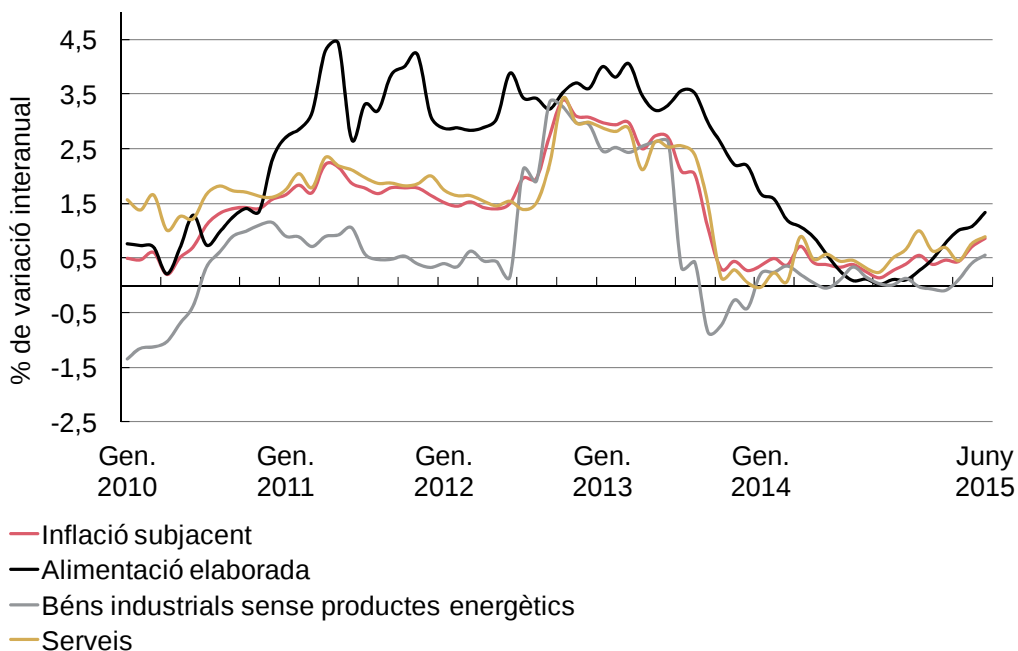
La inflació ha augmentat, perquè el preu del petroli ha deixat de caure i ha crescut força el consum privat

La moderació històrica que ha registrat la inflació catalana l'últim any i mig respon, en gran part, al baix preu del petroli, i també a la devaluació que han registrat els salaris els darrers anys. El moderat canvi a l'alça que ara presenta la inflació està relacionat amb el fet que la cotització internacional del petroli ha tocat fons i comença a orientar-se a l'alça. Això, juntament amb la reactivació que acumula el consum privat, ha determinat que la inflació hagi abandonat les taxes mínimes.

El grup d'aliments és el que registra l'encariment més gran (d'un 2,3 % interanual)

Per grups de despesa, hi ha una notable dispersió en l'evolució dels preus. Destaquen els aliments, que constitueixen el grup en què els preus creixen més, un 2,3 %. A més, aquest increment interanual és el més alt que han experimentat els preus dels aliments des de setembre del 2013; en particular, el creixement més alt dels preus correspon a l'alimentació fresca, tot i que també s'ha encarat l'alimentació elaborada. També és destacable el creixement del grup d'altres despeses (apartat que inclou despeses com ara les assegurances i els productes d'ús personal), que se situa en un 1,8 % interanual.

Evolució de la inflació subjacent i dels seus components

Font: INE.

Així mateix, cal ressaltar l'acceleració dels preus del grup d'hotels, cafès i restaurants, un dels que té més ponderació en l'estructura de l'IPC (atès el pes elevat del consum en bars i restaurants): registra un increment d'un 1,3 % interanual, encara moderat, però és l'augment més elevat des de principis del 2013.

D'altra banda, la caiguda interanual més forta correspon al preu dels transports (que baixa un 2,8 % interanual), però el paper moderador d'aquest grup probablement s'esgotarà els mesos vinents, atès que el preu del petroli ja ha començat a orientar-se a l'alça. El segon descens més gran és el del grup de despesa de comunicacions (que baixa un 1,8 % interanual). Val a dir, però, que la caiguda de preus d'aquest apartat és molt inferior a les registrades els darrers anys (per exemple, els preus de les comunicacions van caure més d'un 6 % el 2014 i un 4,3 % el 2013).

Evolució de l'IPC per grups especials (% de variació interanual)

	Índex de preus sense aliments no elaborats ni productes energètics					
	Total	Serveis	Béns industrials sense productes energètics	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Catalunya						
Mitjana del 2012	2,1	2,0	1,6	3,3	2,1	9,0
Mitjana del 2013	1,9	1,9	1,1	3,2	3,2	-0,3
Mitjana del 2014	0,4	0,4	0,1	0,6	-0,7	-1,1
Desembre del 2013	0,3	0,0	-0,4	2,2	0,5	-0,2
Desembre del 2014	0,4	0,7	0,1	0,1	0,4	-8,6
Abril del 2015	0,4	0,5	0,1	1,0	2,3	-6,8
Maig del 2015	0,7	0,8	0,4	1,1	4,0	-6,1
Juny del 2015	0,9	0,9	0,5	1,3	4,1	-5,5
Espanya						
Mitjana del 2012	1,6	1,5	0,8	3,1	2,3	8,9
Mitjana del 2013	1,4	1,4	0,6	3,1	3,6	0,0
Mitjana del 2014	0,0	0,1	-0,4	0,4	-1,2	-0,8
Desembre del 2013	0,2	0,0	-0,5	2,3	0,6	0,2
Desembre del 2014	0,0	0,3	-0,2	-0,2	-0,4	-8,5
Abril del 2015	0,3	0,3	0,0	0,7	0,2	-7,2
Maig del 2015	0,5	0,6	0,1	0,9	2,3	-6,4
Juny del 2015	0,6	0,7	0,3	1,2	3,2	-5,7

¹ Inclou els preus de carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).

Font: INE

La inflació subjacent puja fins a un 0,9 % interanual el juny, la taxa més alta en més d'un any i mig

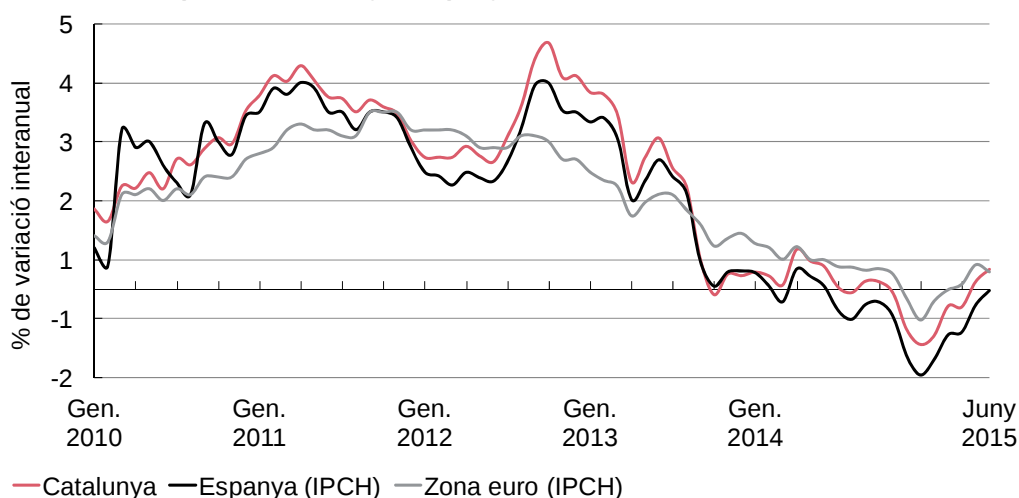
La inflació subjacent també comença a canviar de tendència: després d'haver assolit mínims a finals del 2014, els mesos més recents puja gradualment fins a situar-se en un 0,9 % interanual el juny. Tot i que aquesta taxa encara és moderada, és la més alta des de setembre del 2013. Tots els components de la inflació subjacent s'han accelerat darrerament. El creixement més intens el protagonitza el capítol d'aliments elaborats, alcohol i tabac (1,3 % interanual) que, entre altres factors, reflecteix el fort encariment de l'oli. El preu dels serveis accentua el ritme d'augment, amb un creixement d'un 0,9 % interanual, si bé aquesta evolució encara és suau en comparació amb el comportament inflacionista que tradicionalment ha caracteritzat aquest sector. Finalment, el grup més moderat és el de béns industrials sense productes energètics, amb un increment d'un 0,5 % interanual.

La inflació espanyola passa a ser positiva (0,1 % interanual), després de gairebé un any de taxes negatives

La inflació espanyola, després d'onze mesos seguits amb una taxa interanual negativa, ha tornat a registrar valors positius, d'un 0,1 % interanual el mes de juny. Cal recordar que el mínim de tota la sèrie de dades (que comença l'any 1961) es va assolir el gener (-1,3 % interanual). La inflació subjacent (d'un 0,6 % interanual) continua en valors reduïts, però també s'accelera, ja que assoleix el ritme més alt des de setembre del 2013.

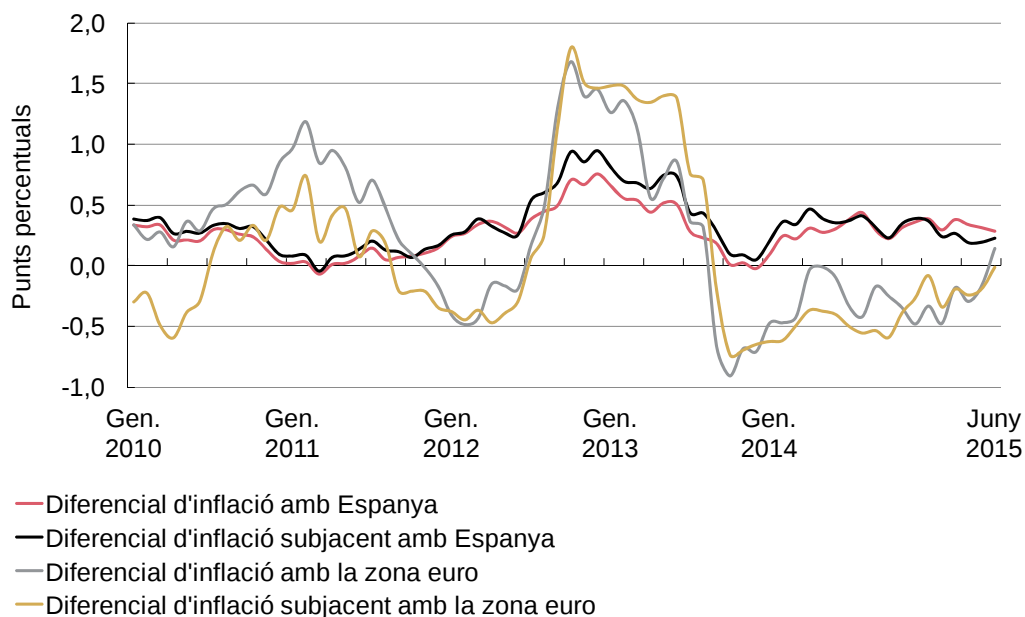
El diferencial d'inflació de Catalunya amb la mitjana estatal s'ha reduït una mica (se situa en 0,2 punts percentuals el juny), gràcies al grup d'aliments. Els preus de l'alimentació creixen un 2,3 % interanual a

Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro

Font: INE.

Evolució dels diferencials d'inflació de Catalunya amb Espanya i amb la zona euro

Font: INE.

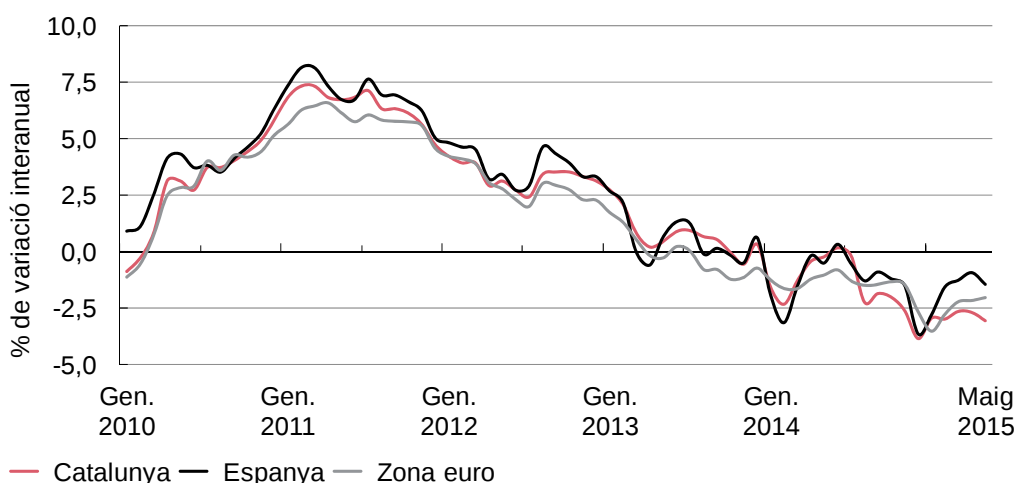
Catalunya i un 1,8 % a Espanya, de manera que el diferencial d'inflació és de 0,5 punts percentuals, mentre que els primers mesos de l'any era de gairebé 1 punt percentual. Altres grups de despesa amb un creixement de preus força més alt en l'àmbit català són el de parament de la llar (amb un diferencial de 0,6 punts percentuals) i el de despeses d'habitatge. D'altra banda, la inflació subjacent de Catalunya se situa en una taxa 0,3 punts superior a la taxa mitjana estatal.

La inflació de la zona euro torna a valors positius, però es manté moderada (un 0,2 % interanual)

A la zona euro la inflació va tocar fons a principis del 2015 (va arribar a una taxa d'un -0,6 % interanual). Posteriorment els preus de consum han recuperat el creixement positiu: el juny la inflació de la zona euro ha estat d'un 0,2 % interanual, però la taxa encara és moderada i resta allunyada de l'objectiu d'estabilitat de preus del conjunt de la UEM (d'un 2 % interanual). La inflació subjacent es manté en un 0,9 % interanual el mes de juny. Pel que fa als estats membres, les taxes d'inflació de la UEM més negatives corresponen a Xipre (-2,1 % interanual), Grècia (-1,1 % interanual) i Eslovènia (-0,9 % interanual). De tota manera, la moderació dels preus continua sent força generalitzada a tots els països de la zona euro: els estats que mostren una inflació més alta són Malta i Àustria, tot i que amb taxes interanuals força baixes (d'un 1,1 % i d'un 1 %, respectivament).

Si es comparen les dades interanuals de la inflació del mes de juny de Catalunya (0,3 %) amb les de la zona euro (0,2 %), s'observa que el diferencial d'inflació és positiu (de 0,1 punts percentuals) per primera vegada des de setembre del 2013. Durant l'últim any i mig la inflació catalana havia estat inferior a la de la UEM, però això ha canviat el mes de juny, ja que els preus s'estan accelerant amb més força a l'economia catalana. En tot cas, aquest és un diferencial de molt poca magnitud, que contrasta amb el patró anterior a la crisi econòmica, atès que aleshores Catalunya registrava una inflació força més alta que la zona euro (sovint de més d'1 punt percentual).

Evolució de l'índex de preus industrials (IPRI)

Font: INE i Eurostat.

Els preus industrials continuen disminuint (baixen un 3,1 % interanual)

L'índex de preus industrials de sortida de fàbrica (IPRI), que encadena taxes interanuals negatives des de principis del 2014, el mes de maig ha registrat un descens d'un 3,1 % interanual. El ritme de caiguda és el més accentuat des del desembre del 2014. La categoria d'energia és la que mostra una caiguda més gran (d'un 13,5 % interanual); la segueix la de béns de consum, que disminueix un 0,2 % interanual. Les categories de béns intermedis i béns d'equipament presenten un creixement interanual positiu, tot i que en el segon cas l'increment és més moderat (d'un 0,3 % i d'un 0,1 %, respectivament). D'altra banda, a Espanya els preus industrials cauen amb menys força que a Catalunya, ja que baixen un 1,4 % interanual. Finalment, a la zona euro els preus industrials s'han reduït un 2 % interanual.

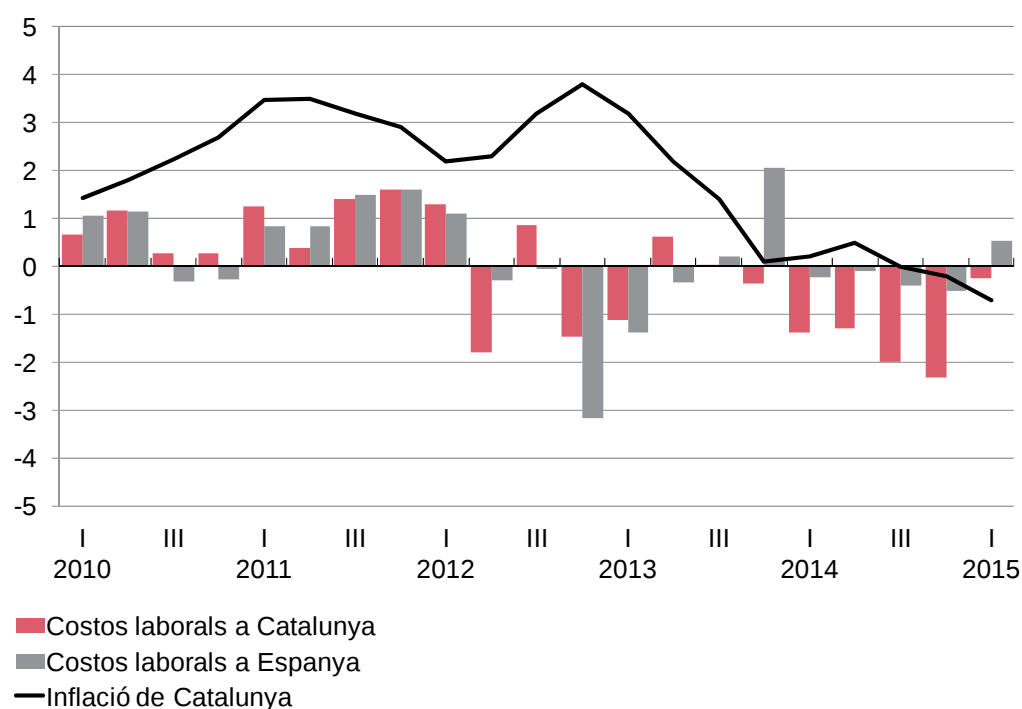
5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals

El primer trimestre del 2015 els costos laborals disminueixen un 0,3 %, menys que la inflació

Segons les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral, de l'INE, el primer trimestre del 2015 el cost laboral mitjà per treballador i mes s'ha reduït un 0,3 % a Catalunya, però tant el cost salarial per treballador (1,3 %) com el cost salarial per hora treballada (1,9 %) han augmentat més que la inflació. D'aquesta manera, es frena el procés de devaluació real dels salaris que es va iniciar el primer trimestre del 2010.

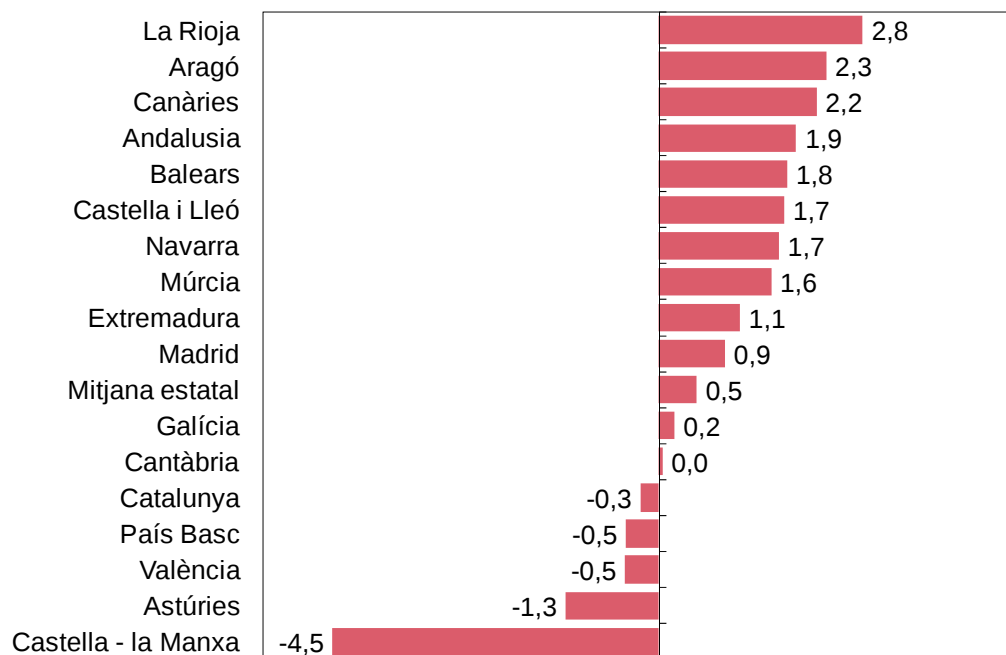
L'anàlisi regional de l'evolució dels costos laborals durant el primer trimestre del 2015 presenta diferències remarcables entre comunitats autònomes. Les caigudes més accentuades d'aquesta variable es produeixen a Castella - la Manxa (del 4,5 %) i Astúries (de l'1,3 %); els increments més destacats, a La Rioja, l'Aragó i les Canàries, amb creixements d'un 2,8 %, d'un 2,3 % i d'un 2,2 %, respectivament. A Catalunya la caiguda és d'un 0,3 %, inferior a la mitjana estatal, que creix un 0,5 %.

Evolució comparativa dels costos laborals per treballador i mes a Catalunya i al conjunt de l'Estat (% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Cost laboral per treballador i mes a les comunitats autònomes.
Primer trimestre del 2015 (% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Costos salarials i laborals
 (% de variació interanual)

	Cost per treballador i mes		Cost per hora de treball efectiva	
	2014	2015	2014	2015
Catalunya				
Cost laboral total	-1,4	-0,3	-2,0	0,4
Cost salarial	-1,9	1,3	-2,5	1,9
Cost salarial ordinari	-1,8	0,2	-2,3	0,7
Cost salarial extraordinari	-3,3	11,6	-4,1	12,7
Cost laboral no salarial	0,1	-4,5	-0,6	-3,8
Hores pactades	-0,1	-0,1		
Hores efectives de treball	0,6	-0,6		
Espanya				
Cost laboral total	-0,2	0,5	-1,8	1,2
Cost salarial	-0,2	1,4	-1,8	2,1
Cost salarial ordinari	0,0	0,3	-1,5	1,0
Cost salarial extraordinari	-1,8	11,8	-3,8	12,5
Cost laboral no salarial	-0,4	-1,9	-2,0	-1,2
Hores pactades	-0,6	-0,1		
Hores efectives de treball	1,6	-0,7		

Nota: dades del primer trimestre de cada any.

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Costos laborals i costos salarials ordinaris per sectors productius

(% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2014	2015	2014	2015
Costos laborals per treballador i mes				
Total	-1,4	-0,3	-0,2	0,5
Indústria	0,9	1,0	1,0	-0,3
Construcció	-3,2	-6,6	0,4	-1,1
Serveis	-1,8	-0,1	-0,5	0,9
Costos salarials ordinaris per treballador i mes				
Total	-1,8	0,2	0,0	0,3
Indústria	1,2	1,1	1,9	0,2
Construcció	-4,9	-2,5	0,2	0,7
Serveis	-2,3	0,1	-0,4	0,4

Nota: dades del primer trimestre de cada any.

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Entre els diversos components dels costos laborals, la part del cost salarial s'incrementa un 1,3 % a Catalunya. Aquesta variació és el resultat de l'augment del cost salarial ordinari (d'un 0,2 %) i del cost salarial extraordinari (d'un 11,6 %), que comprèn les pagues extres així com els endarreriments. Cal destacar que el cost salarial ordinari no havia registrat cap augment des del quart trimestre del 2012. A Espanya l'increment del cost salarial és lleugerament superior (d'un 1,4 %), com a conseqüència de l'augment del cost salarial ordinari i del cost salarial extraordinari (d'un 0,3 % i d'un 11,8 %, respectivament). Tant a Catalunya com a Espanya, els augments de les retribucions salarials extraordinàries són degudes al fet que el mes de març els treballadors públics van cobrar una part de la paga extra suspesa el 2012, la que correspon a la part proporcional de 44 dies treballats, a la qual tenien dret.

Per la seva banda, els costos laborals no salarials, que inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i altres percepcions no salarials, a Catalunya s'han reduït un 4,5 % interanual, i en el conjunt de l'Estat, un 1,9 %. El detall d'aquests costos mostra que en l'àmbit estatal les cotitzacions obligatòries a la Seguretat Social creixen un 1,2 %, però hi ha un descens de les percepcions no salarials del 17 % i un augment de les subvencions i bonificacions de la Seguretat Social del 44,1 %.

El nombre d'hores efectives de treball disminueix un 0,6 % a Catalunya, una mica menys que a Espanya (un 0,7 %). Aquesta dinàmica comporta que els costos laborals per hora augmentin un 0,4 % a Catalunya i un 1,2 % a Espanya.

Per sectors productius, a Catalunya, durant el primer trimestre d'enguany, els costos laborals per treballador i mes han experimentat un retrocés molt notable en la construcció (-6,6 %), mentre que en el sector de serveis s'han mantingut estables (-0,1 %) i en la indústria han augmentat un 1,0 %. En el conjunt de l'Estat l'evolució dels costos laborals per sectors productius presenta algunes diferències: en la construcció cauen menys (un 1,1 %), mentre que en els serveis augmenten un 0,9 % i en la indústria disminueixen un 0,3 %. Per la seva banda, l'evolució dels costos salarials ordinaris per treballador i mes de Catalunya és força semblant a la dels costos laborals, amb l'excepció de la construcció, sector en què el retrocés del cost salarial ordinari (-2,5 %) és inferior al del cost laboral (-6,6 %).

Els increments salarials pactats fins al juny van ser del 0,85 %

Els convenis col·lectius que s'han registrat fins al juny del 2015 presenten un increment de les tarifes salarials del 0,85 %, augment lleugerament superior al que es va pactar en el mateix període de l'any 2014 (del 0,76 %). Tant el nombre d'acords (124) com el nombre de treballadors afectats (280.789) en la negociació col·lectiva el 2015 són superiors als valors del 2014, ja que l'any passat el procés negociador va arribar a mínims.

El 8 de juny les organitzacions sindicals i empresarials van signar el III Acord per a l'ocupació i la negociació col·lectiva 2015, 2016 i 2017, després de molts mesos de negociació. Les directrius salarials d'aquest Acord preveuen que les retribucions s'incrementin fins a l'1 % el 2015 i fins a l'1,5 % el 2016. Per al 2016, l'Acord inclou una clàusula de garantia salarial que s'aplicaria, proporcionalment amb els salaris inicialment pactats, si la inflació acumulada durant el bienni

Incrementos salarials pactats a Catalunya segons l'àmbit de negociació (% de variació interanual)

	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)
De gener a juny del 2014			
Empresa	67	9.463	0,55
Sector	27	242.839	0,77
Total	94	252.302	0,76
De gener a juny del 2015			
Empresa	95	12.447	0,79
Sector	29	268.342	0,86
Total	124	280.789	0,85

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

2015-2016 fos superior a l'augment salarial acumulat màxim (el 2,5 %). Pel que fa al 2017, l'Acord preveu que les retribucions salarials es fixin a partir de l'evolució del PIB del 2016 i del quadre macroeconòmic del Govern per al 2017.

6.

El sector financer

6.1. Les entitats de dipòsit

Es consolida el creixement de les noves operacions de crèdit a les llars i a les empreses

El finançament de l'economia espanyola s'està beneficiant de les decisions de política monetària que ha pres el BCE durant el 2014 i els primers mesos del 2015. Mesures com ara la reducció dels tipus d'interès oficials, les injeccions de liquiditat vinculades al crèdit i els nous programes de compres de valors públics i privats han aconseguit reduir la segmentació dels costos financers dintre de la UE. Això ha comportat la reducció dels tipus d'interès dels nous crèdits bancaris de l'Estat espanyol a les llars i a les pimes.

Les darreres dades del Banc d'Espanya que hi ha disponibles apunten una revitalització del crèdit, sobretot del que es destina a les llars. A Espanya el creixement del crèdit nou es va iniciar a principis del 2014 i s'ha accelerat fins al maig del 2015: el crèdit nou concedit per habitatge ha augmentat un 22,6 % interanual (un 15,3 %, de gener a maig); el crèdit destinat a consum, un 13,1 % interanual (un 16,9 %, de gener a maig), i la resta, un 15,6 % interanual. També s'ha incrementat el crèdit nou destinat a empreses, tant el que s'atribueix a les pimes (el de menys d'un milió d'euros) com el que s'assimila a les grans empreses (el de més d'un milió d'euros), que han crescut un 10,3 % interanual (un 8,8 %, de gener a maig) i un 24,3 % (un 6,0 %, de gener a maig), respectivament.

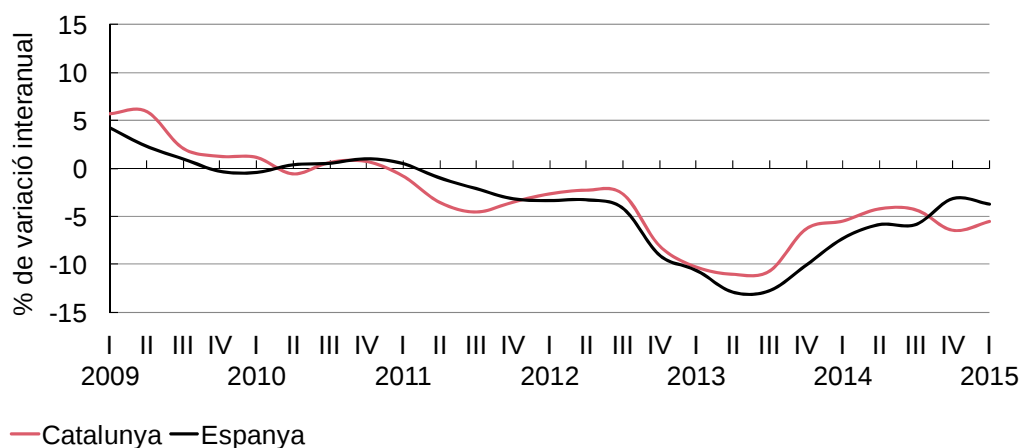
Aquestes dades confirmen els resultats de l'enquesta que el BCE va administrar a 124 entitats financeres de la zona euro (10 de les quals són espanyoles) sobre els préstecs bancaris que es van concedir el segon trimestre del 2015. Aquesta enquesta, publicada el juliol del 2015, mostra que les condicions generals del crèdit nou (i, en particular, els tipus d'interès) s'han relaxat més a Espanya que en el conjunt de la zona euro i que els criteris d'aprovació dels préstecs nous es mantenen sense canvis a Espanya.

El crèdit viu de les entitats de dipòsit es continua reduint

L'estoc del crèdit viu que registren els balanços de les entitats de dipòsit encara presenta caigudes, atès que continua el desendeutament de l'economia espanyola.

A finals del primer trimestre del 2015 l'estoc total del crèdit de les entitats de dipòsit s'ha reduït un 5,5 % interanual a Catalunya. Per sectors, el crèdit destinat al sector privat resident (*altres sectors residents*) ha disminuït un 6,6 % interanual, mentre que el destinat al sector de les administracions públiques ha registrat un increment interanual d'un 15,3 %. En el conjunt de l'Estat la situació és semblant, tot i que són inferiors les variacions interanuals de l'estoc de crèdit (-3,7 %, l'estoc total, i -4,6 %, els altres sectors residents) i l'augment del crèdit destinat a les administracions públiques (9,2 %).

Evolució del crèdit de les entitats de dipòsit

Font: Banc d'Espanya.

Segons les dades provisionals que ha publicat el Banc d'Espanya l'abril del 2015, tot i l'increment de la concessió de crèdits nous, la caiguda de l'estoc de crèdit es manté, tant en el cas del crèdit total (que cau un 3,9 % interanual) com en el del crèdit concedit a altres sectors residents (que cau un 4,5 %). D'altra banda, l'increment del crèdit viu de les administracions públiques s'ha desaccelerat fins a un 6,1 % interanual.

L'estoc de crèdit destinat al sector de serveis (sense promoció immobiliària) creix per segon trimestre consecutiu

Les dades de l'estoc del crèdit concedit per les entitats de crèdit i les entitats financeres de crèdit (aquestes darreres es dediquen, principalment, al finançament de productes de consum) permeten analitzar amb detall la dinàmica del crèdit, tot i que aquesta informació

només està disponible a escala estatal. Si se n'analitzen les principals agrupacions, s'observa que el crèdit viu destinat a activitats productives, que és un 5,2 % inferior al que es va registrar un any abans, manté la tendència a la desacceleració que es va iniciar durant la segona meitat del 2013, mentre que la caiguda del crèdit viu destinat a les persones físiques (amb una variació d'un -4,4 % interanual) s'ha mostrat més estable durant els tres darrers anys.

Evolució del crèdit privat per finalitats

(dades de les entitats de crèdit de l'economia espanyola, % de variació interanual)

	Activitats productives					Persones físiques		
	Total	Indústria ¹	Serveis ²	Construcció	Promoció immobiliària	Total	Habitatge ³	Béns de consum duradors
2009	-1,8	-2,5	1,4	-14,1	1,6	-0,7	-0,1	-9,1
2010	1,3	0,1	9,8	-12,2	-2,2	-0,1	1,3	-14,6
2011	-4,2	-6,0	0,4	-13,9	-5,5	-2,4	-1,0	-10,4
2012	-14,5	-8,5	-7,5	-22,7	-24,9	-4,8	-3,6	-12,7
2013	-13,3	-11,9	-7,9	-21,1	-21,1	-5,4	-4,5	-21,3
1r trimestre del 2014	-10,7	-11,0	-6,9	-15,4	-16,4	-4,0	-4,2	-22,4
2n trimestre del 2014	-9,1	-9,8	-2,8	-13,6	-18,8	-3,3	-3,8	-5,4
3r trimestre del 2014	-9,5	-8,1	-3,4	-15,1	-19,9	-3,7	-4,0	-10,2
4t trimestre del 2014	-6,3	-2,8	-1,2	-17,3	-15,0	-3,5	-4,1	12,0
1r trimestre del 2015	-5,2	-3,3	0,5	-17,7	-14,2	-4,4	-4,2	24,5

¹ Sense construcció.

² Sense promoció immobiliària.

³ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya.

Pel que fa a les activitats productives, les reduccions interanuals més significatives continuen corresponent al sector de construcció i promoció immobiliària, mentre que els sectors industrials mostren caigudes bastant menys rellevants. Cal destacar que l'únic sector productiu que presenta una variació interanual positiva de l'estoc de crèdit és el sector de serveis. D'altra banda, l'estoc del crèdit a les llars destinat a béns de consum i altres finalitats es va accelerar força el primer trimestre del 2015 i fa dos trimestres que registra un creixement interanual positiu.

La morositat del sector privat se situa en un 12,1 % i continua a la baixa en tots els subsectors residents

A les entitats de crèdit i les entitats financeres la taxa de morositat del crèdit destinat al sector privat es continua reduint lentament, després d'haver assolit valors màxims, un 13,6 %, a finals del 2013. Així, la taxa

de finals del primer trimestre del 2015 és d'un 12,1 %, perquè la reducció interanual dels crèdits considerats morosos (d'un 13,8 %) és superior a la de l'estoc total del crèdit (d'un 4,5 %).

La taxa de morositat de les activitats productives es redueix fins a un 17,6 %; les taxes més altes continuen corresponent a les activitats relacionades amb la construcció i amb la promoció immobiliària (un 32,1 % i un 34,7 %, respectivament). Pel que fa a les persones físiques, la taxa de morositat decreix lentament i se situa en un 6,7 %, amb una contribució majoritària dels actius de cobrament dubtós provinents de l'adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Taxa de morositat per finalitats del crèdit a altres sectors residents

(dades de les entitats de crèdit de l'economia espanyola, %)

	Activitats productives							Persones físiques		
	Acti- vitats			Promoció				Béns de		
	Total	Total	agràries	Indústria ¹	Serveis ²	construcció	immobiliària	Total	Habitatge ³	duradors
2009	5,1	6,2	3,4	4,1	3,0	8,5	10,1	3,7	2,9	7,6
2010	5,8	7,9	4,3	4,4	3,4	12,1	14,0	3,2	2,4	6,8
2011	6,1	8,4	4,4	4,7	3,5	13,3	15,3	3,2	2,5	6,9
2012	10,4	15,5	9,2	9,1	7,9	25,8	29,1	4,9	4,0	6,1
2013	13,6	20,3	13,6	13,1	11,7	34,3	38,0	6,9	6,0	6,8
1r trimestre del 2014	13,4	19,7	13,1	13,4	11,0	33,0	37,9	7,1	6,3	7,3
2n trimestre del 2014	13,1	19,5	12,4	13,7	11,0	32,6	38,0	7,0	6,1	6,5
3r trimestre del 2014	13,0	19,5	12,1	13,5	11,4	32,9	37,4	6,9	6,0	6,5
4t trimestre del 2014	12,5	18,5	12,3	12,8	10,9	32,6	36,2	6,8	5,9	5,7
1r trimestre del 2015	12,1	17,6	11,8	12,6	10,4	32,1	34,7	6,7	5,9	5,6

¹ Sense construcció.

² Sense promoció immobiliària.

³ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya.

Les dades provisionals del Banc d'Espanya posen de manifest que l'abril del 2015 s'ha tornat a reduir la taxa de morositat agregada, fins a un 11,4 %, perquè el ritme interanual de disminució dels crèdits morosos (18,7 %) és més gran que el de l'estoc de crèdit (4,6 %) l'estoc de crèdit.

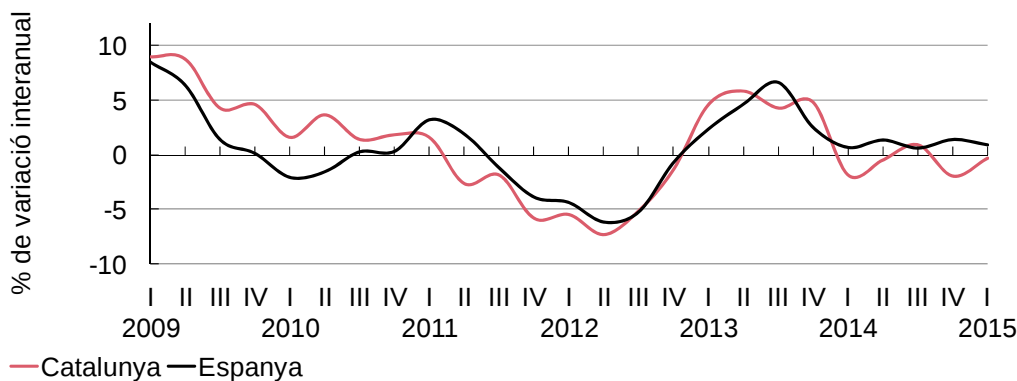
Els tipus d'interès baixos estanquen l'evolució dels dipòsits

El fet que els tipus d'interès siguin baixos està comportant canvis en l'orientació de l'estalvi, que es decanta per opcions amb més rendibilitat i més risc, com els fons d'inversió, o bé per opcions amb més liquiditat, com els dipòsits a la vista. A Espanya, el volum dels fons

mobiliaris d'inversió (que, aproximadament, equival a un 20 % del total de dipòsits) el maig del 2015 ha crescut un 26,8 % interanual, i el nombre de partícips (més de 7,3 milions), un 28,5 %. En el cas dels dipòsits bancaris la disminució es concentra en els dipòsits a termini, si bé la preferència per la liquidat manté a l'alça el flux de dipòsits nous a la vista.

A Catalunya, l'estoc del conjunt de dipòsits, que s'havia reduït un 1,9 % interanual el quart trimestre del 2014, només ha minvat un 0,3 % al final del primer trimestre del 2015. Per contra, en el mateix període, a l'Estat espanyol els dipòsits han crescut un 0,9 % en termes interanuals. Els dipòsits de les administracions públiques presenten un creixement força important (d'un 34,9 % a Catalunya i d'un 14,5 % a Espanya), que pal·lia el comportament molt més restrictiu dels dipòsits del sector privat resident, que s'han reduït un 1,3 % a Catalunya i s'han mantingut pràcticament sense variació a escala estatal.

Evolució dels dipòsits

Font: Banc d'Espanya.

6.2. El mercat de valors

Després d'un segon trimestre negatiu, l'IBEX torna a créixer amb força el juliol del 2015 i manté guanys (11,7 %) des de principis d'any

Durant del segon trimestre del 2015 l'IBEX 35 ha sofert pèrdues, tot i les previsions optimistes sobre l'economia espanyola. Entre altres motius, cal destacar l'impacte de la incertesa política de Grècia, a la zona euro, i les fortes caigudes, des de màxims, de la borsa xinesa de valors. En aquest context, el juny del 2015 l'índex espanyol ha acabat

amb pèrdues trimestrals (-6,5 %) i interanuals (-1,4 %). No obstant això, al final del semestre conserva una revaloració acumulada des de principis d'any del 4,8 %, perquè el primer trimestre va tenir uns guanys considerables (12,1 %).

Entre el 7 de juliol (dia que Grècia va sol·licitar formalment el rescat) i el 22 de juliol (data de tancament de les dades que s'analitzen en aquest apartat) els principals índexs borsaris de la zona euro han mostrat revaloracions importants. Així, l'IBEX 35 s'ha revalorat un 6,6 % i acumula un creixement anual de l'11,7 %.

El primer semestre del 2015 les borses de la zona euro aguanten la crisi de l'euro, en un entorn de liquiditat abundant, i el juliol, després de la sol·licitud de rescat de Grècia, recuperen el creixement

El BCE ha continuat l'expansió quantitativa del seu balanç mitjançant el programa ampliat de compra d'actius, amb aproximadament 60.000 milions d'euros de compres mensuals. També ha confirmat la intenció inicial que el termini d'aquest programa sigui el setembre del 2016. Aquesta política monetària expansiva ha contribuït a mantenir liquiditat en uns mercats amb tipus d'interès oficials mínims, la qual cosa ha compensat les pressions a la baixa dels preus dels actius a les borses de valors.

La volatilitat que els darrers anys ha caracteritzat els mercats s'ha accentuat durant les llargues i complexes negociacions entre Grècia i la Comissió Europea, el BCE i l'FMI. En aquest context de volatilitat, el segon trimestre del 2015 tots els índexs europeus han retrocedit, tot i que majoritàriament han acabat amb guanys anuals al final del primer semestre del 2015.

Índexs de les borses espanyoles

Índex	Valor el 30.6.2015	% de variació		
		del 30.6.2014 al 30.6.2015	del 31.12.2014 al 30.6.2015	del 31.12.2014 al 22.7.2015
IBEX 35	10.769,5	-1,4	4,8	11,7
Barcelona Global 100	904,3	-1,7	5,5	11,9
IGBM (Madrid)	1.093,3	-2,0	4,9	11,8
Bilbao	1.766,9	-2,3	5,9	12,5
València	1.378,8	5,8	10,2	17,4
BCN MID 50	18.773,6	0,5	25,6	33,3
FTSE Latibex All Share	1.728,5	-17,5	-0,8	-8,0

Font: Bloomberg i Banc d'Espanya.

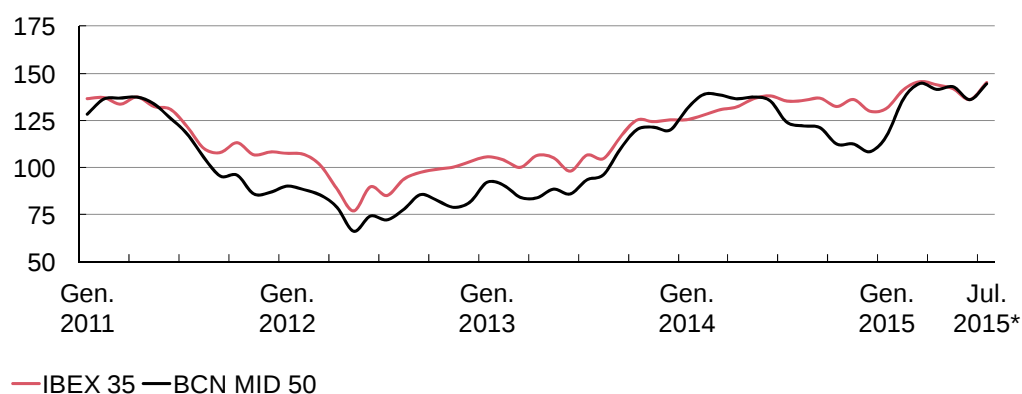
Així, els índexs més representatius de les borses europees i d'altres centres financers internacionals s'han comportat positivament el primer semestre del 2015, llevat del FTSE 100 (índex anglès) i del Dow Jones (índex americà). L'índex italià FTSE MIB 40 i el japonès Nikkei 225, amb increments del 18,1 % i del 16,0 %, respectivament, són els que han evolucionat millor; els segueixen l'índex francès CAC 40 (12,1 %) i l'alemany Dax Xetra 30 (11,6 %).

Convé destacar que, al final del primer semestre del 2015, el FTSE 100 i el Dow Jones han registrat un comportament anual negatiu en comparació amb la resta de borses (-0,7 % i -1,1 %, respectivament). Finalment, l'Euro Stoxx 50, índex representatiu de les principals empreses europees, ha augmentat un 8,8 % el primer semestre del 2015 i acumula guanys del 15,5 % fins al 22 de juliol. Durant les tres primeres setmanes de juliol, les principals borses internacionals també han millorat les rendibilitats i s'han apropat als valors assolits al final del primer trimestre del 2015.

El BCN MID 50 es revalora un 25,6 % al final del primer semestre

L'índex de la Borsa de Valors de Barcelona BCN MID 50, que agrupa les cinquanta companyies mitjanes de més contractació en aquesta Borsa i que no formen part de l'IBEX 35, manté una revaloració acumulada del 25,6 % el primer semestre de l'any i del 33,3 % fins al 22 de juliol.

Evolució de l'IBEX 35 i el BCN MID 50 (dades reindexades a 100 el 30 de gener del 2014)

* Dades fins al dia 22.

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Bloomberg.

De gener a juny del 2015 la resta d'índexs de les borses espanyoles han obtingut guanys: València, d'un 10,2 %; Bilbao, d'un 5,9 %, i Madrid, d'un 4,9 %. Anàlogament al que ha succeït en les borses internacionals, durant el juliol del 2015 els índexs de les borses espanyoles han assolit revaloracions importants, llevat del cas del FTSE Latibex All Share.

Índexs de les borses espanyoles

Índex	Valor el 30.6.2015	% de variació		
		del 30.6.2014 al 30.6.2015	del 31.12.2014 al 30.6.2015	del 31.12.2014 al 22.7.2015
IBEX 35	10.769,5	-1,4	4,8	11,7
Barcelona Global 100	904,3	-1,7	5,5	11,9
IGBM (Madrid)	1.093,3	-2,0	4,9	11,8
Bilbao	1.766,9	-2,3	5,9	12,5
València	1.378,8	5,8	10,2	17,4
BCN MID 50	18.773,6	0,5	25,6	33,3
FTSE Latibex All Share	1.728,5	-17,5	-0,8	-8,0

Font: Bloomberg i Banc d'Espanya.

El volum de contractació de la Borsa de Valors de Barcelona corresponent al primer semestre del 2015 és un 9,6 % superior al del primer semestre de l'any anterior

El volum de contractació de la Borsa de Barcelona és de 112.587,6 milions d'euros el primer semestre del 2015, un 9,6 % més que el volum del mateix període de l'any anterior.

Volum efectiu de contractació a la Borsa de Valors de Barcelona (Gener-juny de 2015)

Tipus de valor	Milions d'euros	% de variació interanual
Efectes públics	17.557,5	2,7
Deute anotat	0,0	-
Obligacions	107,0	74,5
Accions	92.468,0	10,3
Fons cotitzats	454,3	63,6
Warrants	111,0	-0,7
Drets	1.889,9	45,0
Segon mercat	0,0	-
Total	112.587,6	9,6

Font: Borsa de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

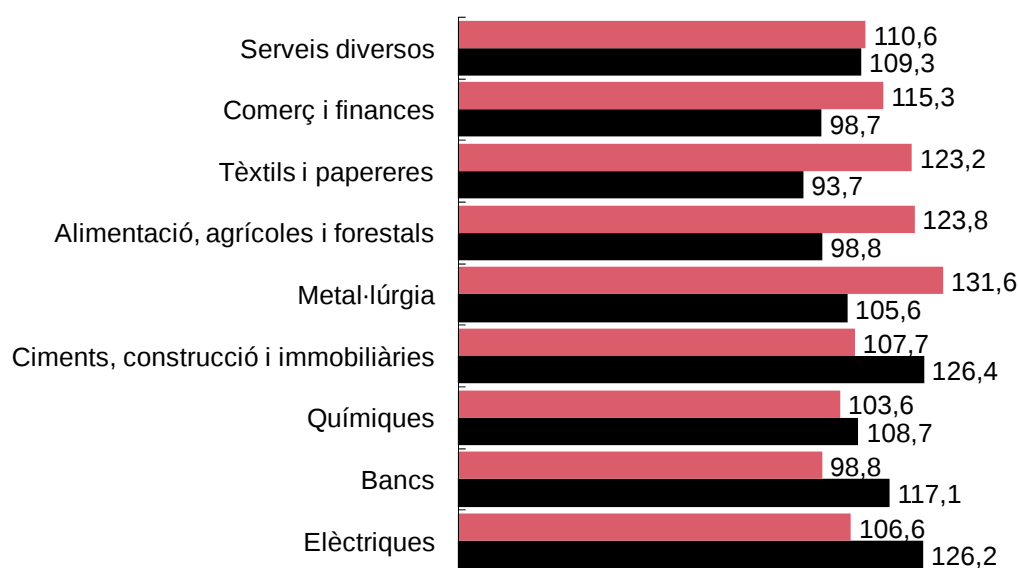
Pel que fa als increments del volum de contractació de la Borsa de Valors de Barcelona, durant el primer semestre del 2015 destaquen els valors de renda variable (especialment les operacions d'accions del mercat continu entrades pels membres de la Borsa de Barcelona, que han pujat un 10,3 % des del primer semestre del 2014). D'altra banda, en les variacions percentuals destaquen les obligacions i els fons cotitzats, tot i que en aquest cas el valor absolut del volum contractat és menys significatiu que en el cas dels drets i efectes públics.

El pes de la contractació de renda variable s'ha situat en el 84,3 %, dada lleugerament superior a la corresponent al primer semestre del 2014 (83,3 %). A finals de juny del 2015 la quota de la Borsa de Valors de Barcelona en el conjunt estatal ha arribat al 20,9 %, proporció inferior a la de juny del 2014 (25,4 %) però superior a la del primer trimestre del 2015 (19,5 %).

Els índexs sectorials (excepte el de bancs) tenen un comportament positiu el segon semestre del 2015

Majoritàriament, els índexs sectorials de la Borsa de Barcelona han obtingut resultats positius el primer semestre del 2015. Així, s'observa una evolució favorable en tots els índexs, llevat del bancari. Destaquen les variacions en els índexs de metal·lúrgia (31,6 %), d'alimentació, agrícoles i forestals (23,8 %), de tèxtil i papereres (23,2 %), de comerç i finances (15,3) i de serveis diversos (10,6 %). Han obtingut guanys més discrets els índexs dels sectors de ciments, construcció i immobiliàries (7,7 %), d'elèctriques (6,6 %) i de químiques (3,6 %). Només el sector bancari ha tancat el semestre amb pèrdues de l'1,2 %.

Índexs sectorials de la Borsa de Barcelona

■ Índex el 30 de juny del 2015 (base 1 de gener del 2015 = 100)

■ Índex el 30 de juny del 2014 (base 1 de gener del 2014 = 100)

Font: Borsa de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

S'incrementa la negociació al mercat de deute públic de Catalunya

La negociació acumulada el primer semestre del 2015 al mercat de deute públic de Catalunya arriba a 17.557,5 milions d'euros, un 2,7 % més que durant el mateix període de l'any anterior. Així mateix, el

nombre d'operacions realitzades durant la primera meitat del 2015 és un 22,8 % superior al nombre que es va registrar durant la primera meitat del 2014. Aquest mercat representa, el primer semestre del 2015, un 15,6 % del total negociat a la Borsa de Valors de Barcelona (un 16,7 %, el primer semestre del 2014).

El valor nominal total admès a negociació el 30 de juny del 2015 és de 7.831,75 milions d'euros, el 72,9 % del qual correspon a persones no residents (al final del primer semestre del 2014 era del 62,2 %). S'han admès a negociació 31 emissions de bons i obligacions i 23 emissions de pagarés admesos, que han generat un volum de contractació mitjà diari de 140,46 milions d'euros. Les entitats financeres creadores de mercat han ordenat el 90,6 % de les operacions (el 88 %, durant el primer trimestre del 2015) en resposta al compromís assumit de dotar de liquiditat el mercat.

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Valors de Barcelona

(de l'1 de gener al 30 de juny del 2015)

Tipus d'operació ordenada	Nombre d'operacions		Volum contractat		
	30.6.2015	% de variació del 30.6.2014 al 30.6.2015	Milions d'euros el 30.6.2015	% de distribució	% de variació del 30.6.2014 al 30.6.2015
Compravenda simple al comptat	427	-32,3	1.272,5	7,2	72,0
Compravenda a termini	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Doble pacte de recompra a un dia	1.274	163,2	11.853,9	67,5	1,6
Doble pacte de recompra a més d'un dia	0	0,0	0,0	0,0	-100,0
Simultània al comptat	498	-1,0	1.701,3	9,7	-14,6
Simultània a termini	0	-	0,0	0,0	-
Altres	256	-31,0	2.729,9	15,5	4,1
Total	2.455	22,8	17.557,5	100,0	2,7

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

7.

El sector públic

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2015 van entrar en vigor el 14 de març de 2015 amb la publicació de la Llei 2/2015, de l'11 de març. Fins a aquesta data els comptes d'enguany de la Generalitat s'han regit per les condicions de pròrroga dels comptes de l'any anterior.

En aquest capítol s'analitzen les dades consolidades de l'execució pressupostària del conjunt del sector públic administratiu de la Generalitat, que inclou l'Administració general, el Servei Català de la Salut i les entitats autònomes administratives, és a dir, totes les entitats que tenen un pressupost de caràcter limitador. El 2015 l'Institut Català de la Salut es considera entitat de dret públic subjecta al dret privat, i s'exclou del sector públic administratiu, però les dades que es presenten a continuació sí que l'inclouen, per tal de mantenir una comparació homogènia amb l'exercici anterior.

D'altra banda, la informació que es presenta exclou els ingressos i les despeses que només figuren en els comptes de la Generalitat perquè aquesta institució n'exerceix la funció pagadora; concretament, els fluxos que no es tenen en compte són les transferències de l'Administració central que la Generalitat lliura íntegrament als ajuntaments, així com el fons europeu de garantia agrícola, que la Generalitat ingressa i destina als agricultors beneficiaris.

El model de finançament i els impostos fan créixer els ingressos

El primer semestre del 2015 l'estat d'execució dels ingressos no financers mostra que els drets liquidats són de 9.507 milions d'euros, un 2 % superiors als del mateix període de l'any 2014. No obstant això, en termes homogenis el creixement dels ingressos és força més alt, del 7,9 %, atès que l'exercici anterior l'estat d'execució incloïa uns ingressos de 550 milions d'euros, avançats per l'Estat a compte dels recursos del model de finançament, i enguany aquest avançament d'ingressos es considera com una operació extrapressupostària, cosa que altera la comparació del capítol de transferències corrents.

El grau d'execució de les previsions definitives se situa en un 44,9 %, lleugerament per sota del ritme previst, si bé els ingressos impositius i les taxes i altres ingressos presenten graus d'execució molt superiors als de la resta de capítols.

Els impostos directes creixen un 8,5 %, i els indirectes, un 8,8 %. Els ingressos patrimonials (que tenen un import reduït), són un 15,2 % inferiors als de l'any anterior. Els ingressos per alienació d'inversions reals són pràcticament nuls, mentre que durant el primer semestre de l'any anterior es van liquidar ingressos per vendes d'edificis. D'altra banda, les transferències de capital enguany presenten un creixement important, d'un 62,6 %. Aquest impuls s'explica, principalment, per les transferències del FEDER provinents de la UE.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu per capítols a 30 de juny del 2015 (milions d'euros)

	Previsions inicials	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2015/2014)
Impostos directes	8.766	3.940	8,5
Impostos indirectes	9.382	4.713	8,8
Taxes i altres ingressos	691	341	-3,0
Transferències corrents	1.754	401	-53,5
Ingressos patrimonials	276	26	-15,2
Alienació d'inversions	100	0	-99,9
Transferències de capital	796	85	62,6
Operacions corrents	20.869	9.422	2,3
Operacions de capital	896	85	-24,2
Ingressos no financers	21.764	9.507	2,0

Font: Intervenció General i Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

La classificació dels conceptes d'ingressos permet distingir els ingressos que la Generalitat rep mitjançant bestretes de l'Estat a compte de la liquidació del model de finançament. En el procés d'elaboració dels pressupostos generals de l'Estat el Ministeri d'Hisenda calcula l'import de les bestretes anuals per a tot l'exercici que es faran efectives mensualment per dotzenes parts, de manera que l'execució sempre és proporcional al període de referència. En total, les bestretes del model de finançament superen un 4,7 % (343 milions d'euros) l'import de l'any anterior, que és el percentatge de variació que es produirà durant tot l'exercici. Aquests recursos són una estimació i la liquidació de l'exercici 2015 es farà efectiva el 2017.

La resta d'ingressos del model disminueix un 115,7 %, sobretot perquè l'any 2014 incorporaven un avançament de 550 milions d'euros a compte del model de finançament.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu per conceptes a 30 de juny del 2015 (milions d'euros)

	Previsions inicials	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2015/2014)
Ingressos de bestretes del model de finançament	15.218	7.609	4,7
Tram autonòmic de l'IRPF	7.419	3.709	5,3
IVA	5.762	2.881	9,8
Impostos especials	2.257	1.128	-3,8
Fons de suficiència	626	313	-1,9
Fons de garantia	-845	-423	12,9
Liquidacions i avançaments del model de finançament	38	-62	-115,7
Altres ingressos impositius	3.233	1.196	32,3
Impost sobre successions i donacions	424	259	51,8
Impost sobre els habitatges buits	9	0	—
Impost sobre grans establiments comercials	16	15	-5,1
Impost sobre el patrimoni	442	14	10,8
Impost sobre transmissions patrimonials	1.001	562	26,0
Impost sobre actes jurídics documentats	328	179	21,8
Impost sobre operacions societàries	7	7	56,9
Impost sobre determinats mitjans de transport	64	28	27,2
Tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs	213	69	-6,0
Impost sobre estades en establiments turístics	44	13	2,1
Impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques	10	0	—
Impost sobre la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear	40	18	—
Impost sobre l'emissió de gasos i partícules a l'atmosfera produïda per la indústria	1	0	—
Impost sobre dipòsits en entitats de crèdit	635	32	—
Taxes i altres ingressos	691	341	-3,0
Taxa sobre el joc	193	106	8,7
Resta de taxes i altres ingressos	498	235	-7,5
Altres transferències	2.209	397	27,3
Altres transferències corrents de l'Estat	1.286	288	20,4
Transferències de capital de l'Estat	759	9	-56,0
Transferències corrents de la UE	118	5	—
Transferències de capital de la UE	37	71	168,7
Altres transferències corrents	9	19	-6,3
Altres transferències de capital	0	5	-22,5
Ingressos patrimonials	276	26	-15,2
Alienació d'inversions	100	0	-99,9
Ingressos no financers	21.764	9.507	2,0

Font: Intervenció General i Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

Els ingressos impositius que no tenen a veure amb bestretes del model creixen un 32,3 %. L'impost sobre transmissions patrimonials s'incrementa en 116 milions d'euros (un 26 %), i el d'actes jurídics documentats, en 32 milions d'euros (un 21,8 %), evolucions que recullen el repunt del mercat immobiliari. Aquests dos impostos s'estan liquidant per sobre de les previsions. Al seu torn, l'impost sobre successions i donacions també presenta una evolució molt positiva, amb una taxa de creixement del 51,8 % (88 milions d'euros més que l'any anterior), perquè la darrera reforma d'aquest impost comença a tenir ple efecte i perquè se n'han realitzat liquidacions d'imports elevats.

El tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs disminueix un 6 %, mentre que l'impost sobre mitjans de transport augmenta un 27,2 %. Els ingressos de l'impost sobre dipòsits en entitats de crèdit corresponen a l'impost creat per l'Estat, la recaptació del qual cedeix a les comunitats autònomes. Fins al mes de juny, l'import recaptat, de 32 milions d'euros, és la meitat de la recaptació esperada per a tot l'exercici. La part restant queda pendent de la liquidació definitiva. L'impost sobre grans establiments comercials presenta una reducció d'un 5,1 %, si bé se n'han liquidat pràcticament la totalitat dels recursos previstos. L'impost sobre estades en establiments turístics creix un 2,1 %. L'impost sobre la producció de l'energia elèctrica d'origen nuclear, d'implantació recent, recapta 18 milions d'euros. L'impost sobre operacions societàries presenta un creixement del 56,9 %, si bé el seu import és relativament baix.

La taxa sobre el joc creix un 8,7 %, mentre que la resta del conjunt de taxes i altres ingressos disminueix un 7,5 % i se situa en un 47 % de les previsions. Aquesta caiguda s'explica, principalment, pels descensos de les taxes per la prestació de serveis de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, ja que l'any passat eren excepcionalment elevades per la regularització de les despeses associades a la llei de la dependència i pel gravamen de protecció civil.

Les altres transferències corrents provinents de l'Estat s'incrementen un 20,4 %, principalment perquè la transferència finalista del Conveni de control de la incapacitat temporal s'ha ingressat el mes de juny, mentre que l'any anterior es va ingressar el juliol. D'altra banda, s'incrementen les beques educatives i el fons de cohesió sanitària, però en canvi, disminueixen les transferències per l'atenció de la dependència. Les transferències de capital de la UE s'incrementen amb intensitat, gràcies al programa del FEDER. Al seu torn, les transferències de capital de l'Estat disminueixen un 56 %, a causa de la reducció del programa d'habitatge.

Les despeses no financeres liquidades de gener a juny del 2015 s'incrementen un 3,1 %

Les obligacions reconegudes creixen, arran de les mesures retributives del personal i l'acceleració del ritme d'algunes despeses. Les remuneracions del personal, que representen el 28,7 % del total, s'incrementen un 10 %, principalment perquè s'ha recuperat la totalitat de la paga extra del juny, de la qual l'any passat tan sols es va abonar la meitat, i també perquè enguany s'han recuperat la jornada completa del personal interí i el pagament dels 44 dies de la paga extraordinària del 2012, que es va fer efectiu el març. D'altra banda, s'ha incrementat la dotació de docents del curs 2014-2015 i l'ICS està augmentant la contractació de professionals sanitaris i d'altres categories, per garantir l'estabilització de la plantilla.

Les despeses corrents en béns i serveis tenen un pes del 33 % del total. Són un 4,9 % superior a les de juny del 2014, principalment per l'acceleració del ritme de comptabilització d'algunes despeses, com els concerts i subministraments sanitaris, la compra de serveis informàtics i les quotes que el Departament d'Ensenyament abona a l'empresa de la Generalitat Infraestructures.cat. També augmenta la prestació de serveis amb mitjans aliens del Departament de Benestar Social i Família, que l'exercici 2014 es tramitaven com a transferència corrent.

Els interessos i les despeses de formalització del deute són un 17,5 % inferiors als del 2014. Tot i l'increment del volum de deute de la Generalitat, es redueixen les despeses financeres vinculades a operacions a llarg termini, a causa de les mesures aplicades per l'Estat per reduir de l'1 % i al 0 % el tipus d'interès del fons de liquiditat autonòmica.

Estat d'execució del pressupost de despeses del sector públic administratiu a 30 de juny del 2015 (milions d'euros)

	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2015/2014)
Remuneracions del personal	7.008	7.066	3.577	10,0
Compra de béns corrents i serveis	7.221	7.289	4.113	4,9
Interessos	1.713	1.613	779	-17,5
Transferències corrents	6.328	7.001	3.602	1,1
Fons de contingència	200	74	–	–
Inversions reals	559	566	154	-19,1
Transferències de capital	489	738	256	9,9
Operacions corrents	22.470	23.043	12.071,0	3,3
Operacions de capital	1.048	1.304	410	-3,1
Despeses no financeres	23.518	24.347	12.481,3	3,1

Font: Intervenció General i Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

Les transferències corrents, que suposen un 28,9 % del total de despeses no financeres, es redueixen un 1,1 %, especialment perquè els concerts educatius inclouen la recuperació de la totalitat de la paga extra de juny. També ha augmentat el ritme d'execució de les transferències del Departament de Territori i Sostenibilitat, de la renda mínima d'inserció i de la que efectua el Departament d'Empresa i Ocupació als centres especials de treball. En canvi, el Departament de Governació i Relacions Institucionals ha alentit el ritme d'execució del fons de cooperació local. D'altra banda, el Departament de Benestar Social i Família enguany executa una part de les transferències a entitats prestadores de serveis socials com a compra de serveis amb mitjans. La comptabilització de la despesa farmacèutica creix lleugerament.

Les inversions reals són un 19,1 % inferiors a les del 2014, per la disminució de la despesa en censos emfitèutics que es deriva de la cancel·lació dels censos dels edificis venuts durant l'exercici anterior i perquè s'ha alentit la comptabilització de les inversions en béns destinats a ús general del Departament de Territori i Sostenibilitat i de les aportacions a Infraestructures.cat per part del CatSalut i del Departament d'Ensenyament.

Recaptació tributària de la Generalitat

(Gener-juny del 2015)

	Milions d'euros	% de variació 2015/2014
Impost sobre successions i donacions	225	69,2
Impost sobre grans establiments comercials	7	88,8
Impost sobre el patrimoni	12	8,6
Impost sobre transmissions patrimonials	535	26,5
Impost sobre actes jurídics documentats	176	26,8
Impost sobre operacions societàries	7	64,7
Impost especial sobre determinats mitjans de transport	35	29,7
Tipus autonòmic de l'impost especial sobre hidrocarburs	106	-6,1
Impost sobre estades en establiments turístics	13	6,8
Impost sobre la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear	18	—
Impost sobre dipòsits en entitats de crèdit	32	—
Taxa sobre el joc	93	17,0
Tributs sobre el joc en línia	5	1,8
Gravamen de protecció civil	4	-74,7
Total	1.268	31,6

Font: sistemes corporatius econòmics financers de la Generalitat de Catalunya.

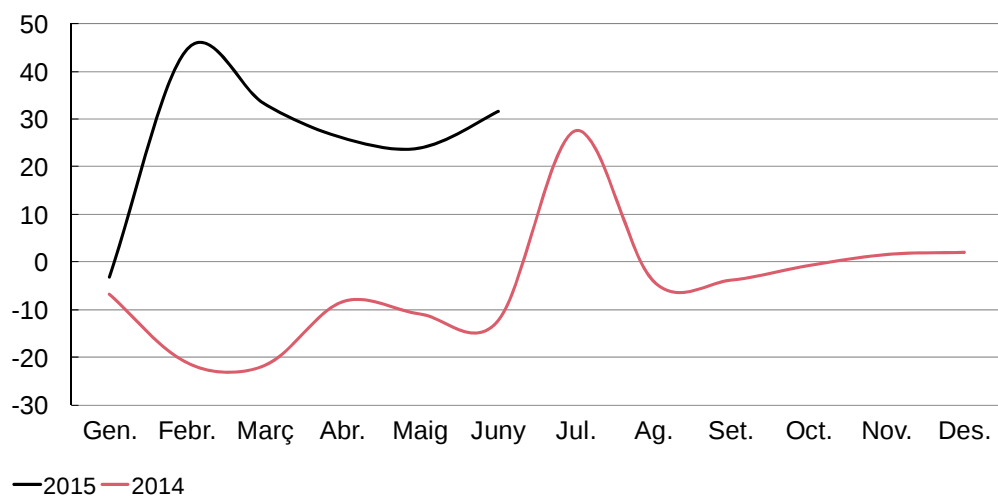
Les transferències de capital, en canvi, augmenten un 26,9 %. Destaca l'augment del ritme de comptabilització tant en les transferències del Departament de Territori i Sostenibilitat (principalment per l'aportació a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya i al Consorci de l'Autoritat del Transport Metropolità) com en les transferències del CatSalut i en l'execució d'aval. D'altra banda, s'ha reduït el Pla únic d'obres i serveis (PUOSC), i el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació ha disminuït el ritme d'execució del contracte global d'explotació.

La recaptació de la Generalitat augmenta un 31,6 % fins al juny

La recaptació acumulada dels impostos de la Generalitat el primer semestre del 2015 manté el ritme expansiu dels darrers mesos i creix un 31,6 %, principalment pel creixement destacat dels impostos amb més poder recaptatori: d'una banda, l'impost sobre successions i donacions, que augmenta un 69,2 %, arran de la plena vigència de la darrera reforma d'aquest impost, i de l'altra, els impostos sobre transmissions patrimonials i sobre actes jurídics documentats, que creixen un 26,5 % i un 26,8 %, respectivament, com a conseqüència de l'evolució positiva del mercat immobiliari.

La recaptació de l'impost sobre dipòsits en entitats de crèdit, que, com s'ha comentat correspon a l'impost creat per l'Estat la recaptació del qual està cedida a les comunitats autònomes, puja a 32 milions d'euros. La creació de l'impost sobre la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear ha comportat una recaptació de 18 milions d'euros el primer semestre de l'any.

Recaptació aplicada de la Generalitat de Catalunya (taxes de variació interanual sobre xifres acumulades)

Font: Intervenció General i sistemes corporatius econòmics financers de la Generalitat de Catalunya.

La resta d'impostos, excepte l'impost especial sobre hidrocarburs i el gravamen de protecció civil, tenen una evolució positiva.

La recaptació de l'Agència Estatal d'Administració Tributària a Catalunya augmenta només un 2,1 %, per la disminució dels ingressos per IRPF induïts per la reforma

De gener a maig del 2015 la recaptació de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT) a Catalunya ha crescut un 2,1 %, mentre que en el conjunt de comunitats la taxa d'increment ha estat d'un 4 %.

La recaptació de l'IRPF presenta una disminució d'un 5,3 % a Catalunya i un estancament en el conjunt de comunitats. Aquesta evolució negativa de la recaptació l'explica la reforma de l'impost, que disminueix els tipus en les retencions, malgrat la recuperació de les rendes del treball.

L'IVA s'ha incrementat un 12,5 % a Catalunya, i un 8,8 %, en el conjunt de comunitats, expansió que resulta de l'increment de la despesa final subjecta, però també de l'alentiment del ritme de les devolucions.

Els impostos especials presenten un descens del 9 % a Catalunya i d'un 3,7 % en el total. Aquesta disminució és deguda a les devolucions de l'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs. A banda d'aquest cas, la major part dels impostos especials creixen.

Recaptació tributària de l'AEAT a Catalunya¹

(Gener-maig del 2015)

	Millions d'euros	% de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes	% de variació 2015-2014	
			Catalunya	Total de les comunitats autònomes ²
IRPF	6.126	21,2	-5,3	-0,2
Impost sobre societats	343	18,9	-28,3	73,4
IVA	6.796	24,5	12,5	8,8
Impostos especials	515	6,8	-9,0	-3,7
Impost sobre el tràfic exterior	260	38,8	12,4	19,3
Altres ingressos tributaris	541	23,1	7,0	-5,6
Recaptació tributària	14.581	21,1	2,1	4,0

¹ Inclou el conjunt d'impostos cedits a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

² Inclou la recaptació efectuada per les delegacions de l'AEAT, excepte l'efectuada per les diputacions forals de la Comunitat Autònoma del País Basc i de la Comunitat Foral de Navarra.

Font: Informe mensual de recaptació tributària, AEAT.

L'impost sobre societats disminueix un 28,3 % a Catalunya, mentre que en el conjunt de comunitats creix un 73,4 %. La diferència es deriva especialment de les plusvàlues de la privatització d'Aena.

8.

Recull d'indicadors

Producte interior brut

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals			
	2012	2013	2014	2014-III	2014-IV	2015-I	2015-II
Catalunya							
PIB	-1,9	-0,6	1,5	1,4	1,9	2,6	3,0 (A)
Demanda interna ¹	-3,8	-2,9	2,3	2,1	2,4	2,6	-
Demanda externa ¹	1,9	2,3	-0,8	-0,7	-0,5	0,0	-
Espanya							
PIB	-2,1	-1,2	1,4	1,6	2,0	2,7	-
Demanda interna ¹	-4,3	-2,6	2,2	2,6	2,7	3,0	-
Demanda externa ¹	2,2	1,5	-0,8	-1,0	-0,7	-0,3	-
Zona euro							
PIB	-0,9	-0,4	0,8	0,8	0,9	1,0	-
Demanda interna ¹	-2,3	-0,8	0,8	0,6	0,7	1,2	-
Demanda externa ¹	1,4	0,4	0,0	0,2	0,2	-0,2	-
Internacional							
PIB UE-28	-0,5	0,0	1,3	1,3	1,4	1,5	-
PIB EUA	2,3	2,2	2,4	2,7	2,4	2,9	-
PIB Japó	1,7	1,6	-0,1	-0,5	0,3	0,6	-

A = Avanç.

¹Contribució al creixement.

Font: Direcció General de Política i Promoció Econòmica, Eurostat, INE, Idescat i BEA.

Altres indicadors internacionals

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-III	2014-IV	2015-I	2015-II	3-2015	4-2015	5-2015	6-2015
Tipus de canvi \$/euro (nivell)*	1,286	1,328	1,329	1,325	1,249	1,127	1,105	1,084	1,078	1,115	1,121
Preu del petroli (\$ EUA / barril)	0,2	-2,5	-9,3	-8,9	-30,3	-48,4	-44,5	-47,9	-45,1	-42,2	-46,1

Font: Banc d'Espanya.

Activitat i demanda

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-III	2014-IV	2015-I	2015-II	3-2015	4-2015	5-2015	6-2015
Catalunya											
Índex de producció industrial ¹	-4,7	0,8	1,5	-0,4	1,7	2,0	-	3,2	1,1	1,9	-
Consum de ciment	-30,2	-23,3	-9,3	-11,6	8,8	9,0	-	12,5	19,9	7,0	-
Xifra negoci activitats de serveis	-5,3	-2,1	3,0	2,7	3,9	6,5	-	9,0	5,6	3,7	-
Vendes de comerç al detall ²	-6,6	-3,8	2,1	1,3	4,1	4,0	-	4,5	3,9	2,9	-
Importacions de béns de capital	-4,8	-2,8	13,4	16,0	6,4	20,2	-	29,5	27,0	-	-
Espanya											
Índex de producció industrial ¹	-6,4	-1,7	1,5	0,7	0,3	1,6	-	3,5	2,1	4,0	-
Consum de ciment	-33,5	-21,0	0,3	2,9	5,4	8,5	8,7	12,1	13,3	5,8	7,5
Xifra negoci activitats de serveis	-6,0	-2,1	2,7	2,7	3,8	4,1	-	6,9	4,0	3,4	-
Vendes de comerç al detall ²	-6,8	-3,9	0,8	0,4	2,4	2,8	-	3,8	2,4	1,7	-
Importacions de béns de capital	-10,3	3,6	15,8	19,1	12,7	25,6	-	27,7	26,6	-	-

¹Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

²En valors constants. Exclou estacions de servei.

Font: INE, Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Comerç exterior

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-III	2014-IV	2015-I	2015-II	3-2015	4-2015	5-2015	6-2015
Catalunya											
Exportacions de béns	7,1	0,2	3,1	3,4	5,6	6,6	-	15,4	3,7	4,5	-
Importacions de béns	-2,7	-3,5	8,2	9,9	6,5	5,0	-	8,9	5,7	2,7	-
Espanya											
Exportacions de béns	5,1	4,3	2,5	4,8	4,3	4,4	-	12,5	6,5	1,9	-
Importacions de béns	-2,0	-2,2	5,7	7,3	5,0	2,5	-	6,3	6,3	1,3	-

Font: Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Mercat de treball

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-III	2014-IV	2015-I	2015-II	3-2015	4-2015	5-2015	6-2015
Catalunya											
Actius	-1,4	-1,3	-1,5	-2,1	-0,9	-0,5	-0,2	-	-	-	-
Ocupats	-5,5	-2,0	2,1	2,3	1,6	2,1	1,2	-	-	-	-
Aturats	15,9	1,4	-13,4	-17,0	-9,9	-9,8	-5,7	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	60,9	60,7	62,9	63,8	63,3	62,9	64,1	-	-	-	-
Taxa d'atur*	22,5	23,1	20,3	19,1	19,9	20,0	19,1	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social	-3,2	-2,7	1,7	2,1	2,7	3,7	3,5	3,7	3,5	3,7	3,4
Atur registrat	6,0	0,5	-6,9	-6,9	-8,0	-8,1	-10,1	-8,5	-9,6	-10,2	-10,4
Espanya											
Actius	0,0	-1,1	-1,0	-1,0	-0,2	0,1	0,2	-	-	-	-
Ocupats	-4,3	-2,8	1,2	1,6	2,5	3,0	3,0	-	-	-	-
Aturats	15,9	4,1	-7,3	-8,7	-8,1	-8,2	-8,4	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	56,5	55,6	56,8	57,3	57,6	57,3	58,7	-	-	-	-
Taxa d'atur*	24,8	26,1	24,4	23,7	23,7	23,8	22,4	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social	-3,4	-3,1	1,6	2,0	2,5	3,3	3,4	3,4	3,4	3,6	3,1
Atur registrat	10,9	2,6	-5,6	-5,9	-5,8	-6,5	-7,6	-7,2	-7,5	-7,8	-7,4
Zona euro											
Ocupació	-0,5	-0,7	0,6	0,7	0,9	0,8	-	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (15-64 anys)*	63,7	63,5	63,9	64,3	64,2	63,8	-	-	-	-	-
Taxa d'atur *	11,3	12,0	11,6	11,5	11,4	11,2	-	-	-	-	-

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social i Eurostat.

Preus i salaris

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-III	2014-IV	2015-I	2015-II	3-2015	4-2015	5-2015	6-2015
Catalunya											
Índex de preus de consum	2,9	1,7	0,1	0,0	-0,2	-0,7	0,1	-0,3	-0,3	0,1	0,3
% de variació interanual desembre	3,6	0,2	-0,7	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	2,1	1,9	0,4	0,3	0,3	0,5	0,7	0,5	0,4	0,7	0,9
Índex de preus industrials	3,3	0,7	-1,6	-1,4	-2,8	-2,9	-2,7	-2,7	-2,7	-3,1	-
Salaris pactats en convenis ^{1,2}	2,03	0,65	0,72	0,74	0,66	0,85	0,85	0,85	0,85	0,86	0,85
Cost laboral total ³	-0,3	-0,2	-1,7	-2,0	-2,3	-0,3	-	-	-	-	-
Espanya											
Índex de preus de consum	2,4	1,4	-0,2	-0,3	-0,5	-1,0	-0,3	-0,7	-0,6	-0,2	0,1
% de variació interanual desembre	2,9	0,3	-1,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,6	1,4	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,5	0,2	0,3	0,5	0,6
Índex de preus harmonitzat	2,4	1,5	-0,2	-0,4	-0,6	-1,1	-0,3	-0,8	-0,7	-0,3	0,0
Índex de preus industrials	3,8	0,6	-1,3	-0,9	-2,1	-1,9	-1,2	-1,3	-0,9	-1,4	-
Salaris pactats en convenis ¹	1,16	0,53	0,60	0,56	0,57	0,69	0,73	0,69	0,71	0,73	0,73
Cost laboral total ²	-0,6	0,2	-0,3	-0,4	-0,5	0,5	-	-	-	-	-
Zona euro											
Índex de preus harmonitzat	2,5	1,4	0,4	0,4	0,1	-0,3	0,3	-0,1	0,0	0,3	0,2
% de variació interanual desembre	2,2	0,8	-0,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,8	1,3	0,9	0,9	0,7	0,7	0,8	0,6	0,7	0,9	0,8
Índex de preus industrials	2,8	-0,2	-1,5	-1,4	-1,9	-2,9	-	-2,3	-2,1	-2,0	-

¹Fins al final del període: les dades anuals inclouen les revisions pactades.

²Departament d'Empresa i Ocupació (any 2012) i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social (anys 2013, 2014 i 2015).

³Cost per treballador i mes.

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, i Eurostat.

Requadre. La protecció social a Catalunya

Les prestacions socials tenen un paper fonamental en la redistribució de la renda i en la reducció de la pobresa. El sistema europeu d'estadístiques de protecció social (SEEPROS) descriu el concepte de protecció social com totes les intervencions d'organismes públics o privats destinades a alleugerir les càrregues que representa per a les llars i els individus una sèrie de necessitats o riscos determinats (com ara la malaltia, la vellesa, l'atur, etc.). Per tant, inclou les prestacions monetàries i en espècie. La metodologia de les dades del SEEPROS permet agrupar les despeses en protecció social en funcions comparables a escala europea. Segons les dades del 2012, la despesa de Catalunya en protecció social va ser de 43.034 milions d'euros, xifra que representa un 22,3 % del PIB. Aquest percentatge és inferior als d'Espanya (25,9 %), de la UEM-18 (30,4 %) i de la mitjana de la UE-28 (29,5 %). La valoració en termes de despesa per habitant (en paritats de poder de compra) situa la protecció social a Catalunya prop de 20 punts percentuals per sota de la UE-28. La posició d'Espanya és 20,3 punts inferior. Les paritats de poder de compra (PPC) utilitzades per al càlcul de la despesa per habitant de Catalunya són les mateixes que les d'Espanya, de manera que unes PPC calculades a partir del nivell de preus de Catalunya (més alt que el mitjà estatal) oferiria un nivell de despesa *per capita* inferior.

Despesa en protecció social (2012)

	Catalunya	Espanya	UEM-18	UE-28
Percentatge del PIB	22,3	25,9	30,4	29,5
Despesa per habitant en PPC (UE-28 = 100)	80,4	79,7	112,1	100,0

Font: Idescat i Eurostat.

Durant els anys 2008 i 2009 la despesa en protecció social va registrar un creixement molt intens a Catalunya, com a conseqüència de l'augment de despesa derivat dels efectes de la crisi. Posteriorment, la necessitat d'ajustar els comptes públics ha determinat que la despesa en protecció social, en termes de pes sobre el PIB, hagi restat pràcticament estancada en el període 2009-2012.

Les principals despeses en protecció social a Catalunya el 2012 són les corresponents a vellesa (un 36,6 % del total), malaltia i assistència sanitària (un 25,5 %) i prestacions d'atur (14,9 %). En comparació amb la mitjana de la UE-28, la diferència principal en la distribució de les

despeses correspon a les prestacions d'atur, que a Catalunya tenen un pes molt superior (d'un 5,4 %) al de la UE; en canvi, a la UE-28 tenen un pes més elevat les despeses de malaltia i assistència sanitària (29,6 %), vellesa (40,6 %) i família (7,8 %).

Distribució percentual de la despesa en prestacions de protecció social per funcions (2012)

	Catalunya	UE-28
Malaltia i assistència sanitària	25,5	29,6
Invalidesa	7,6	7,4
Vellesa	36,6	40,6
Supervivència	8,8	5,6
Família i fills	4,0	7,8
Atur	14,9	5,4
Habitatge	0,6	2,1
Exclusió social	2,0	1,5
Total	100,0	100,0

Font: Idescat i Eurostat (dades del sistema europeu d'estadístiques de protecció social).